

ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Гуманітарно–педагогічний факультет

Кафедра технологічної та професійної освіти і декоративного мистецтва

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

Дидактичне проектування навчального посібника

«Мікростилі жіночого одягу ХХІ століття»

Рівень вищої освіти: другий (магістерський)
Галузь знань: 01 Освіта
Спеціальність: 015 Професійна освіта (за спеціалізаціями)
Спеціалізація: 015.36 Технологія виробів легкої промисловості
Освітня програма: Професійна освіта. Технологія виробів легкої промисловості (швейні вироби)

КРПО.23096.02.00 ПЗ

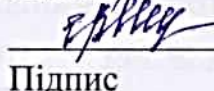
Виконала: студента 2 курсу
група ПОшмз–23–1

Людмила ФІСЬКОВИЧ
Підпис

Керівник: д–р. пед. наук., проф

Ганна КРАСИЛЬНИКОВА
Підпис

Нормоконтролер

Олена МІЩЕНКО
Підпис

До захисту допускаю

Зав. кафедри технологічної та

професійної освіти і декоративного мистецтва

Ірина АНДРОЩУК
Підпис

 2024 р.

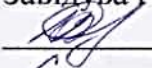
Хмельницький – 2024

ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет гуманітарно–педагогічний
Кафедра технологічної та професійної освіти і декоративного мистецтва
Освітній рівень другий (магістерський)
Галузь знань 01 Освіта /Педагогіка
Спеціальність 015 Професійна освіта (за спеціалізаціями)
Спеціалізація 015.36 Професійна освіта (Технологія виробів легкої промисловості)
Освітня програма Професійна освіта. Технологія виробів легкої промисловості (швейні вироби)

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри

Ірина АНДРОЩУК

6 . 09 2024 р.

ЗАВДАННЯ НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ

Людмилі ФІСЬКОВИЧ

(ім'я, прізвище)

1. Тема кваліфікаційної роботи Дидактичне проектування навчального посібника «Мікростилі жіночого одягу ХХІ століття»

керівник кваліфікаційної роботи

д-р. пед. наук., проф. Ганна КРАСИЛЬНИКОВА

Затверджено наказом ректора університету від 26.08.2024 №60 додаток 7

2. Строк подання студентом кваліфікаційної роботи на кафедру 23.12.2024 р.

3. Вихідні дані кваліфікаційної роботи Робоча навчальна програма

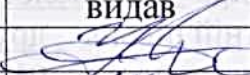
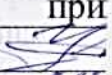

Професія: 7436 Швачка 2 розряду, 7433 Кравець 2–3,4 розряди. Професійна кваліфікація: 7433 Кравець 4–розряд

4. Зміст пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити): Проектування змісту основного тексту навчального посібника. Розробка елементів методичного апарату навчального посібника

5. Перелік графічного матеріалу

Макет навчального посібника «Мікростилі жіночого одягу ХХІ століття»

6. Консультанти розділів кваліфікаційної роботи

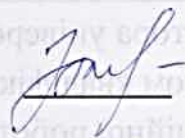
Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завд при
<i>Антиплагіат</i>	<i>Герніченко І.І.</i>		
<i>Нормоконтроль</i>	<i>Мищенко О.В.</i>		

7. Дата видачі завдання 4.09.2024

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ п/п	Назва етапів (розділів) кваліфікаційної роботи	Строк виконання етапів роботи	П
1	<i>Вступ</i>	<i>03.11.2024</i>	ВІ
2	<i>1 розділ</i>	<i>15.11.2024</i>	ВІ
3	<i>2 розділ</i>	<i>30.11.2024</i>	ВІ
4	<i>Висновки, перелік посилань</i>	<i>02.12.2024</i>	В
5	<i>Проект навчального посібника</i>	<i>25.11.2024</i>	В
6	<i>Попередній захист</i>	<i>03.12 - 04.12.2024</i>	В
7	<i>Перевірка на плагіат</i>	<i>05.12 - 06.12.2024</i>	Е
8	<i>Нормоконтроль</i>	<i>09.12 - 11.12.2024</i>	Е
9	<i>Рецензування</i>	<i>16.12-18.12.2024</i>	І
10	<i>Захист</i>	<i>26.12.2024</i>	І

Студентка

Людмила ФІСКОВИ

(підпис)

Керівник кваліфікаційної роботи

Ганна КРАСИЛЬНИК

(підпис)

Анотація

Дидактичне проектування навчального посібника «Мікростилі жіночого одягу XXI століття» Людмила Фіськович, керівник – проф. Ганна Красильникова, обсяг роботи – 71 с., основного тексту – 60 с., кількість рисунків – 38, таблиць – 2, додатки – 2 на 33 с., джерел посилання – 40.

Ключові слова: навчальний посібник, професійна (професійно-технічна) освіта, мікростиль, підстиль, жіночий одяг, мода.

Робота присвячена створенню навчального посібника з теми «Мікростилі жіночого одягу XXI століття» як допоміжного видання при вивченні навчального предмету «Історія костюму» учнями закладів П(ПТ)О швейного профілю. Виконано дидактичне проектування змісту навчального матеріалу з теми «Мікростилі жіночого одягу XXI століття» на базі сучасних джерел інформації. Обґрунтовано логічну послідовність викладу навчального матеріалу теми. Укладено макет навчального посібника «Мікростилі жіночого одягу XXI століття» та схарактеризовано елементи його методичного апарату.

20.12.2024

ЗМІСТ

	С.
Вступ.....	6
1 Проектування основного тексту навчального посібника.....	9
1.1 Проектування результатів навчання.....	9
1.2 Компонування інформаційного поля та формування дидактичних одиниць навчального матеріалу.....	12
1.3 Обґрунтування логічної послідовності викладу основного тексту посібника.....	16
2 Розробка елементів методичного апарату.....	24
2.1 Вимоги до розробки навчального посібника.....	24
2.2 Проектування пояснювального та додаткового тексту.....	28
2.3 Розробка апарату орієнтування та організації засвоєння матеріалу.....	34
2.4 Оцінювання якості проекту навчального посібника.....	57
Висновки.....	64
Перелік джерел посилання.....	66
Додаток А Зміст дидактичних одиниць з теми «Мікростилі жіночого одягу ХХІ століття».....	71
Додаток Б Анкета «Оцінювання якості навчального посібника».....	93

ВСТУП

Одним із важливих факторів розвитку суспільства є освіта. Актуальність нових підручників та посібників у сучасному освітньому контексті надзвичайно важлива, оскільки вони відіграють ключову роль у процесі навчання. Швидкий розвиток технологій та освітніх підходів створюють потребу у новому педагогічному матеріалі [1].

Нові підручники та посібники мають бути адаптовані до потреб учнів. Крім того, вони мають містити актуальну інформацію, що відображає останні досягнення у галузі, що вивчається, бути логічними, сприяти обміну інформацією та співпраці між учнями, а також заохочувати творчий підхід до вирішення завдань. Такі підручники максимально створюють сприятливу інтелектуальну атмосферу та сприятимуть активній участі учнів у навчальному процесі [2].

В умовах модернізації освіти педагог має можливість обрати підручник, оскільки його методика викладання є індивідуальною. Проте, серед широкого спектру літератури важко знайти саме той, який відповідає всім вимогам [3].

Усім відомо, що модні тенденції змінюються кожного сезону, постійно з'являються нові мікростилі та течії моди. Саме через це викладачам дуже важко знайти та донести до учнів актуальну інформацію, доводиться постійно слідкувати за новими тенденціями та трендами.

Актуальних посібників про жіночі мікростилі на сьогодні є дуже мало, а навчального посібника який би включав у себе та описував найвідоміші сучасні жіночі мікростилі XXI ст. ще не існує. На просторах інтернету є дуже багато різноманітної інформації цієї теми, проте вона не завжди є достовірною, а статей, що дійсно вартують уваги – одиниці.

Тому було дуже важливо створити посібник, що буде містити лише актуальну інформацію, виконаний за усіма вимогами та нормами. Одним із важливих аспектів було викласти інформацію простою та доступною мовою

для кращого засвоєння, вкласти туди основну «вижимку» із усіх навчальних джерел, що ми опрацювали.

Навчальний посібник має містити в собі якісну актуальну інформацію, проте дуже важливо дотримуватися структури, інтегрувати сучасні технології та методики навчання, щоб підтримувати інтерес учнів до предмету.

Кваліфікаційна робота спрямована на створення ефективного навчального посібника, який дозволяє учням професійної (професійно-технічної) освіти П(ПТ)О швейного профілю поглиблено вивчати моду, взаємозв'язок моди з нашою історією, розвивати аналітичні здібності, креативність тощо. Темою дипломної роботи є «Дидактичне проектування навчального посібника «Мікростилі жіночого одягу ХХІ століття»».

Мета роботи: укласти макет навчального посібника «Мікростилі жіночого одягу ХХІ століття».

Об'єкт дослідження: процес формування знань в учнів закладів професійної (професійно-технічної) освіти з стильових рішень жіночого одягу ХХІ століття.

Предмет дослідження: зміст та елементи методичного апарату навчального посібника «Мікростилі жіночого одягу ХХІ століття».

Завдання дослідження:

- визначити результати навчання з теми «Мікростилі жіночого одягу ХХІ століття»;
- сформуванати інформаційне поле та дидактичні одиниці для матеріалу основного тексту навчального посібника;
- побудувати структурно–сміслову модель основного тексту навчального посібника та ланцюжок логічного викладу навчального матеріалу;
- обґрунтувати методичний апарат та створити макет навчального посібника «Мікростилі жіночого одягу ХХІ століття»;
- визначити якість навчального посібника з використанням методу експертного оцінювання.

Результати кваліфікаційної роботи було апробовані на:

– Всеукраїнській студентській науково–практичній конференції (м. Умань 10 жовтня 2024р.) – Фіськович Л., Красильникова Г. Класифікація мікростилів жіночого одягу ХХІ століття в курсі «Історія костюма» для учнів закладів П(ПТ)О // Актуальні проблеми професійної та технологічної освіти: погляд у майбутнє: матер. Всеукр. студ. наук.–практ. конф. (Умань, 10 жовтня 2024 р.). / МОН України, 2024 [3].

– Матеріали наукової студентської конференції секції кафедри технологічної та професійної освіти і декоративного мистецтва. (м. Хмельницький, 24 квітня 2024 р.) – Фіськович Л. Аналіз розвитку мікростилів жіночого одягу ХХІ століття / ред. кол.: І. В. Андрощук, І. П. Андрощук [та ін.]. – Хмельницький : ХНУ, 2024. – 33 с. (укр.) [4].

1 Проектування основного тексту навчального посібника

1.1 Проектування результатів навчання

На сьогодні педагогам недостатньо використовувати традиційні методи навчання, адже вони мають справу із новим, високотехнологічним поколінням людей. Здобувачі освіти використовують новітні технології штучного інтелекту, що дозволяють швидко та легко віднайти інформацію, тож викладачам необхідно кардинально змінити підхід до навчання. Зараз важливо насамперед вміти донести до учнів важливість даної інформації, показати як він зможе оперувати нею у його житті, а не лише у професійній діяльності.

Отже, на етапі планування професійної підготовки фахівців будь-якої професії першочерговим завданням постає проектування результатів навчання, які дозволять їм адаптуватися до викликів сучасного суспільства. Компетентнісний підхід виступає в початковому процесі методом моделювання й проектування результатів навчання [5].

Результати навчання – це знання, уміння, навички, способи мислення, погляди, цінності, інші особисті якості, набуті у процесі навчання, виховання та розвитку, які можна ідентифікувати, спланувати, оцінити і виміряти та які особа здатна продемонструвати після завершення освітньої програми або окремих освітніх компонентів [6].

Результати навчання чітко показують, що учень має розуміти та якими навичками володіти після завершення навчання, що є важливим елементом для оцінки прогресу учня.

Результати навчання допомагають планувати навчальний процес, опираючись на конкретні освітні цілі. Опираючись на результати викладачі створюють навчальні матеріали, посібники тощо, базуючись на потребу учня.

Для формулювання очікуваних результатів навчання з теми «Мікростилі жіночого одягу ХХІ століття» будемо спиратися на методичні рекомендації авторів [6].

Результати навчання повинні відповідати таким вимогам:

- мають бути чіткими та однозначними;
- результати навчання мають мати об'єктивні ознаки їх виконання чи невиконання;
- мають мати об'єктивну шкалу для вимірювання результатів;
- відповідати правилам та вимогам.

Мета – це очікуваний результат освітнього процесу, який визначає, чого учні мають досягти в процесі навчання. Вона вказує на знання, вміння або компетенції, які учні повинні набути після завершення конкретного курсу або програми [1].

Мета є одним із ключових компонентом дидактичної системи. Чітко визначена мета націлена на розвиток та досягнення спланованих навчальних результатів. Вона є орієнтиром в освітньому процесі, який спрямовує навчальну діяльність учнів до досягнень та розвитку ключових компетентностей [7].

На мету викладачі орієнтуються під час підготовки матеріалів та вибору матеріалів, а учням мета дає можливість розуміти чого від них очікують та якими знаннями мають володіти після завершення навчання.

Мета навчання визначає конкретний та очікуваний результат, якого намагаються досягти як викладачі, так і учнів в процесі навчання. У цій роботі представлено формулювання мети вивчення навчального матеріалу за обраною темою: «Мікростилі жіночого одягу ХХІ століття» (див. таблицю 1.1).

Конкретизація встановленої мети вивчення навчального матеріалу виявляється у списку сформульованих завдань, які розподіляються на такі категорії:

- ОДІ – здатність виконувати дію з опорою на джерела інформації (схеми, алгоритми, інструкційні картки, вказівки);

- С – здатність виконувати дію самостійно, без використання зовнішніх джерел інформації;
- СА – здатність виконувати дію самостійно в автоматичному режимі (рівень навички) [8].

Таблиця 1.1 – Мета вивчення навчального матеріалу теми «Мікростилі жіночого одягу ХХІ століття»

Назва теми	Складові мети
	Навчальна мета: познайомити учнів з основними мікростиліями жіночого одягу ХХІ століття, їх ключовими характеристиками та впливом на сучасну моду, а також розвивати вміння аналізувати та класифікувати різні стильові напрямки.
	Розвивальна мета: сприяти розвитку критичного мислення та аналітичних здібностей у учнів через дослідження впливу соціальних, культурних і технологічних змін на формування мікростилів жіночого одягу, заохочуючи їх до креативного підходу в осмисленні модних трендів.
	Виховна мета: виховувати в учнів усвідомлення значення моди як відображення соціальних і культурних змін, формуючи повагу до різноманітності стилів та індивідуальності в одязі, а також сприяючи розвитку естетичного смаку та відповідального ставлення до вибору особистого стилю.

Як видно з табл. 1.1, триєдина мета складається з навчального, розвивального та виховного компонентів. Навчальна мета вивчення матеріалу теми спрямована на засвоєння теоретичних знань і практичних навичок за темою, передбачає розвиток пізнавальних здібностей учнів, полягає у формуванні ціннісних орієнтирів, вихованні відповідального ставлення до навчання, а також розвитку комунікативних та етичних навичок [7].

Завдання для вивчення теми «Мікростилі жіночого одягу ХХІ століття» наведені в таблиці 1.2.

Таблиця 1.2 – Завдання для вивчення теми «Мікростилі жіночого одягу ХХІ століття»

Зміст навчальної мети	Завдання	Рівень сформованості умінь
Познайомити учнів з основними мікростиллями жіночого одягу ХХІ	Характеризувати мікростиллі жіночого одягу ХХІ століття	ОДІ
	Вміти самостійно класифікувати та відносити одяг до сучасних мікростилів, розбиратися у класифікації мікростилів	С
	Використовувати вже існуючі мікростилі як основу для створення сучасних моделей одягу	СА

Під час проєктування результатів навчання була визначена мета вивчення матеріалу теми «Мікростилі жіночого одягу ХХІ століття», а також сформульовані завдання. Отже, можна приступити до компонування інформаційного поля теми.

1.2 Компонування інформаційного поля та формування дидактичних одиниць навчального матеріалу

Основними етапами під час створення навчального посібника є компонування інформаційного поля та формування дидактичних одиниць. Матеріал, організований у такий спосіб, буде максимально ефективно засвоюватися учнями. Охарактеризуємо основні етапи процесу компонування інформаційного поля [6]:

– компонування інформаційного поля: процес компонування складається з структурування та компонування навчальної інформації. На цьому етапі важливо виділити головні теми, підтеми, поняття, які треба розкрити в межах навчальної дисципліни;

– визначення ключових тем і понять: на цьому етапі важливо визначити основні ідеї, які необхідно донести учням. Для теми «Мікростилі жіночого одягу ХХІ століття» це можуть бути такі базові поняття як мікростиль, класифікація стилів тощо;

– структурування інформації: навчальний матеріал поділяється на логічні блоки або розділи, що полегшує його засвоєння. важливо, щоб подача матеріалу йшла від простого до більш складного;

– логічна послідовність: необхідно створити чіткий ланцюжок викладу матеріалу, де кожна наступна тема буде базуватися на попередній, що дозволяє поступово нарощувати знання та підвищувати розуміння матеріалу;

– розподіл матеріалу на одиниці: навчальний матеріал поділяється на маленькі частини, що легко засвоюються. Наприклад, мікростилі жіночого одягу можуть бути представлені окремими дидактичними одиницями, кожна з яких детально описує певний мікростиль;

– логічний взаємозв'язок одиниць: кожна дидактична одиниця повинна впливати з попередньої, підтримуючи загальну тематику. Це сприяє кращому розумінню нової інформації в контексті загального курсу;

– методи подачі інформації: для полегшення засвоєння матеріалу варто використовувати різні формати подачі, такі як текст, графічні елементи, схеми, таблиці та діаграми;

– цілі дидактичних одиниць: кожна одиниця повинна мати чітко сформульовану мету. Наприклад, після вивчення певної дидактичної одиниці учні мають розуміти ключові риси стилю одягу та відрізнити його від інших стилів.

Для компонування інформаційного поля з теми «Мікростилі жіночого одягу ХХІ століття» було проведено аналіз літературних джерел з метою

вибору оптимальних, в яких найбільш повно і логічно викладений навчальний матеріал.

Під час пошуку начального матеріалу ми зіштовхнулися із проблемою відсутності навчальної літератури з теми «Мікростилі жіночого одягу ХХІ століття». Навчального видання, де були б детально описані сучасні мікростилі одягу українською мовою, немає. Водночас, інтерес учнів до моди, трендів сучасної моди постійно зростає. Отже, навчальний посібник з цієї теми міг би задовільнити цю потребу учнів та спростити викладачам підготовку до уроків з теми. Під час компонування інформаційного поля ми використовували велику кількість джерел, проте виділити три, які найбільш повно розкривають сутність теми.

– Fashionista Blog. Стилi одягу та модні епохи. [Електронне видання]. Доступно за посиланням: <https://fashionista.ua/blog/stili-odyagu-ta-modni-epokhi-c10.html>.

– StyleTime Blog. 30 головних стилів одягу: повний огляд. [Електронне видання]. Доступно за посиланням: <https://styletime.kiev.ua/30>

– Streetwear Blog. Вулична мода: суть та розвиток. [Електронне видання]. Доступно за посиланням: <https://streetwear.com.ua/article/vulicna-moda-v-comu-sut-583>.

Після проведення аналізу джерел інформації було прийнято рішення при компонуванні інформаційного поля з теми «Мікростилі жіночого одягу ХХІ століття» використовувати усі джерела інформації з обраної теми.

Дидактичні одиниці представляють собою конкретні одиниці навчального матеріалу, які учні мають засвоїти [9]. Вони мають бути чітко структурованими, логічно послідовними та пов'язаними між собою.

Інформаційне поле теми «Мікростилі жіночого одягу ХХІ століття» поділяємо на такі дидактичні одиниці (ДО):

ДО 1– Поняття про стиль і моду;

ДО 2 – Поняття про стиль одягу;

ДО 3 – Основні стилі одягу;

- ДО 4 – Поняття про підстилі одягу;
- ДО 5 – Поняття про мікростилі одягу;
- ДО 6 – Класифікація стилів одягу;
- ДО 7 – Класичний стиль одягу;
- ДО 8 – Діловий мікростиль одягу;
- ДО 9 – Англійський мікростиль одягу;
- ДО 10 – Мікростиль одягу «Дербі»;
- ДО 11 – Мікростиль Smart casual;
- ДО 12 – Романтичний стиль одягу;
- ДО 13 – Піжамний мікростиль одягу;
- ДО 14 – Еротичний мікростиль одягу;
- ДО 15 – Мікростиль одягу «Вамп»;
- ДО 16 – Мікростиль одягу Шанель;
- ДО 17 – Мікростиль одягу Голівудський гламур;
- ДО 18 – Спортивний стиль одягу;
- ДО 19 – Мікростиль одягу сафарі;
- ДО 20 – Морський мікростиль одягу;
- ДО 21 – Мікростиль одягу мілітарі;
- ДО 22 – Мікростиль одягу SWAG;
- ДО 23 – Мікростиль одягу sport casual;
- ДО 24 – Фольклорний стиль одягу;
- ДО 25 – Мікростиль одягу «Кантрі»;
- ДО 26 – Мікростиль одягу «Гаучо»;
- ДО 27 – Мікростиль одягу «Джипсі»;
- ДО 28 – Мікростиль одягу «Пастораль»;
- ДО 29 – Етнічний мікростиль одягу;
- ДО 30 – Мікростиль одягу ретро;
- ДО 31 – Мікростиль одягу вінтаж;
- ДО 32 – Мікростиль одягу «Діско»;
- ДО 33 – Мікростиль одягу арт-деко;

- ДО 34 – Мікростиль одягу NEW–LOOK;
- ДО 35 – Мікростиль одягу фантазійний;
- ДО 36 – Еклектичний мікростиль одягу;
- ДО 37 – Футуристичний мікростиль одягу;
- ДО 38 – Конструктивний мікростиль одягу;
- ДО 39 – Характеристика мікростильових комбінацій;
- ДО 40 – Мікростиль одягу ZWIEBEL;
- ДО 41 – Мікростиль одягу OVERSIZE–LOOK;
- ДО 42 – Мікростиль одягу COLOR BLOCKING;
- ДО 43 – Мікростиль одягу «Фьюжн».

Зміст дидактичних одиниць на тему «Мікростилі жіночого одягу ХХІ століття» включає текстову та графічну інформацію, яка представлена в таблиці А.1 у додатку А.

В результаті аналізу різних джерел інформації було сформовано інформаційне поле на тему «Мікростилі жіночого одягу ХХІ століття», в межах якого виокремлено 43 дидактичні одиниці. Наступний етап – обґрунтування логічної послідовності подання основного тексту у навчальному посібнику.

1.3 Обґрунтування логічної послідовності викладу основного тексту посібника

Логічна послідовність викладу основного матеріалу є дуже важливою, адже це дає змогу учням зрозуміти та успішно засвоїти більший відсоток поданої інформації. Увесь навчальний матеріал треба подавати послідовно відносно структури предмета. Навчальний матеріал варто організувати від простого до складного аби уникнути перенавантаження та складнощів із засвоюванням на початкових етапах.

За допомогою завдань, проблемних запитань, наведення прикладів із життя варто залучати учнів до активного осмислення матеріалу, що сприятиме кращому запам'ятовуванню та розумінню. Також важливо часто повторювати ключові поняття та виконувати завдання на попередні теми аби додатково закріплювати отримані знання.

Головними вимогами до тексту є структурованість та логічна послідовність викладу. Дотримання цих вимог забезпечує чітке та зрозуміле для учня викладення інформації [8].

Для того аби отримати більш детальний аналіз дидактичних одиниць необхідно сформулювати граф. Завдяки графу будуть встановлені взаємозв'язки між поняттями та логічну структуру їх подання у вірній послідовності. Граф понять навчального матеріалу теми «Мікростилі жіночого одягу XXI століття» наведено на рисунку 1.1.

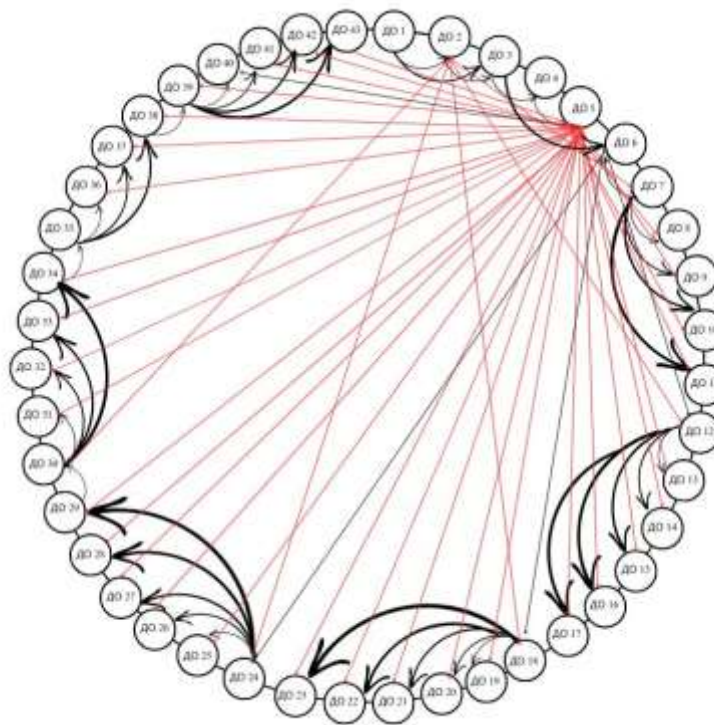

Рисунок 1.1 – Граф понять навчального матеріалу теми «Мікростилі жіночого одягу XXI століття»

Переведення графа у шарово-паралельну форму приводить до того, що граф подається у вигляді шарів взаємно не пов'язаних понять. Аналіз графа дозволяє розглянути всі шари графа і визначити логічні ланцюжки викладу навчального матеріалу дисципліни. Дисципліна в наслідок аналізу поділяється на теми кожна з яких визначається множиною взаємопов'язаних понять, які необхідно викладати одне за одним. Кількість логічно завершених тем визначає перший шар (в деяких випадках і другий) [10].

За результатами аналізу логічного зв'язку дидактичних одиниць було сформовано матрицю взаємозв'язків між дидактичними одиницями з теми «Мікростилі жіночого одягу ХХІ століття», яка наведена у таблиці 1.3.

При цьому розмірність матриці дорівнює кількості виокремлених ДО. Заповнення клітин матриці виконується у такій послідовності: якщо дидактична одиниця ДО1 пов'язана з дидактичною одиницею ДО2, то на перетині першого рядка та другого стовпця ставиться одиниця, у протилежному випадку – нуль. Сума одиниць кожного рядка заноситься у комірки W_b (вектор–стовпець), а кожного стовпця – у комірки W_a (вектор–рядок) і показує для кожної вершини графа кількість зв'язків, які відповідно виходять і входять [10].

Обрахування матриці взаємозв'язків полягає у розкладанні вектору W_a на шари. Кожен шар утворює вектор, який позначено через $V(n)$, де n – номер шару. Нульовий шар включає вектор $V(0)$, елементами якого виступають дидактичні одиниці з індексом, який дорівнює стовпцям матриці, що мають нульове значення вектору W_a , тобто $V(0) = ДО1$.

Перший шар будується за формулою:

$$W_{a1} = W_a - W_{b2}, \quad (1)$$

де W_{a1} – допоміжний вектор для побудови першого шару;

W_{b2}, W_{b3} – вектори, які знаходяться в першому рядку матриці.

При цьому, перший шар містить вектор $V(1)$, елементами якого виступають дидактичні одиниці з індексом, який дорівнює стовпцям матриці, що мають нульове значення вектора W_{a1} , тобто:

$$V(1) = ДО2 \quad (2)$$

Розрахунок побудови структурно-сислової моделі теми «Мікростилі жіночого одягу XXI століття» відбувався у такій послідовності:

$$W_a = V(0) = ДО1$$

$$W_{a1} = W_a - W_{b2};$$

$$W_{a2} = W_{a1} - W_{b3};$$

$$W_{a3} = W_{a2} - W_{b4};$$

$$W_{a4} = W_{a3} - W_{b5};$$

$$W_{a5} = W_{a4} - W_{b6};$$

$$W_{a6} = W_{a7} - W_{b12} - W_{b18} - W_{b24};$$

$$W_{a7} = W_{a8} - W_{b9} - W_{b10} - W_{b11} - W_{b13} - W_{b14} - W_{b15} - W_{b16} - W_{b17} - W_{b19} - W_{b20} - W_{b21} - W_{b22} - W_{b23} - W_{b25} - W_{b26} - W_{b27} - W_{b28} - W_{b29};$$

$$W_{a8} = W_{a30};$$

$$W_{a9} = W_{a8} - W_{b31} - W_{b32} - W_{b33} - W_{b34};$$

$$W_{a10} = W_{a9} - W_{b35};$$

$$W_{a11} = W_{a10} - W_{b36} - W_{a37} - W_{b38};$$

$$W_{a12} = W_{a11} - W_{b39};$$

$$W_{a13} = W_{a12} - W_{b40} - W_{a41} - W_{b42} - W_{b43}.$$

В результаті обрахування матриці взаємозв'язків теми «Мікростилі жіночого одягу XXI століття» утворюються тринадцять шарів:

$$\text{Шар } 0 (V_0) = ДО1;$$

$$\text{Шар } 1 (V_1) = ДО2;$$

$$\text{Шар } 2 (V_2) = ДО3;$$

$$\text{Шар } 3 (V_3) = ДО4;$$

Шар 4 (V4) = ДО5;

Шар 5 (V5) = ДО6;

Шар 6 (V6) = ДО7, ДО12, ДО18, ДО24;

Шар 7 (V7) = ДО8, ДО9, ДО10, ДО11, ДО13, ДО14, ДО15, ДО16, ДО17, ДО19, ДО20, ДО21, ДО22, ДО23, ДО25, ДО26, ДО27, ДО28, ДО29;

Шар 8 (V8) = ДО30;

Шар 9 (V9) = ДО31, ДО32, ДО33, ДО34;

Шар 10 (V10) = ДО35;

Шар 11 (V11) = ДО36; ДО37, ДО38;

Шар 12 (V12) = ДО39;

Шар 13 (V13) = ДО40, ДО41, ДО42, ДО43.

Організацію та внутрішню структуру побудови навчального матеріалу в освітньому процесі передбачає структурно-змістова модель, що будується з урахуванням його змістового наповнення. Такий підхід допомагає глибше зрозуміти та засвоїти інформацію. Виокремлення основних понять допомагає зрозуміти їх взаємозв'язки та сформуванню системний підхід до вивчення дисципліни.

Змістові модулі, сформовані на основі цієї моделі, забезпечують ефективну організацію навчального процесу, полегшують засвоєння матеріалу та допомагають сформуванню системний підхід до вивчення дисципліни.

На основі побудованої матриці представлено множину дидактичних одиниць теми «Мікростилі жіночого одягу ХХІ століття» у формі структурно-сміслової моделі (див. рисунок 1.2).

Перетворення графу понять теми «Мікростилі жіночого одягу ХХІ століття» в ярусно-паралельну форму дозволяє визначити логічний ланцюжок викладу змісту навчального матеріалу в посібнику у оптимальній послідовності інформаційних блоків. Завершальним етапом аналізу структурно-сміслової моделі навчального матеріалу теми «Мікростилі

жіночого одягу ХХІ століття» є визначення найвигіднішої послідовності викладу матеріалу теми (див. рисунок 1.3).

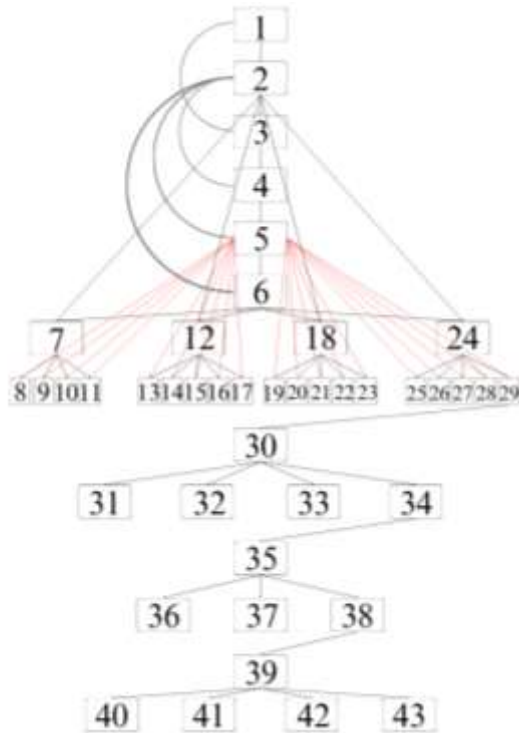

Рисунок 1.2 – Структурно–смысловая модель навчального матеріалу теми «Мікростилі жіночого одягу ХХІ століття»

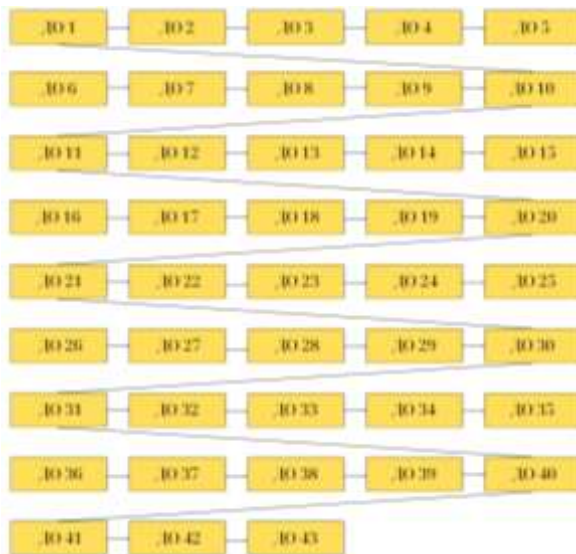

Рисунок 1.3 – Логічний ланцюжок оптимального викладу змісту теми «Мікростилі жіночого одягу ХХІ століття»

В результаті аналізу структурно–сміслової моделі було встановлено, що навчальний матеріал викладений логічно, адже взаємозв'язки між ДО поєднуються та слугують продовженням один одного, прослідковується чітка логіка викладу навчального матеріалу. Отже, у навчальному посібнику поданий матеріал буде розкривати усі необхідні аспекти теми та допоможе досягнути вже поставленої навчальної мети.

Підсумовуючи зазначимо, що поставлене завдання першого розділу кваліфікаційної роботи: дидактичне проектування навчального матеріалу теми «Мікростилі жіночого одягу ХХІ століття», виконане, перше – визначена мета вивчення теми, яка полягає у знайомстві учнів з основними мікростиллями жіночого одягу ХХІ століття, їх ключовими характеристиками та впливом на сучасну моду, формування вміння аналізувати та класифікувати різні стильові напрямки сучасної моди; друге – здійснено підбір та аналіз джерел інформації з обраної теми, виділені 43 дидактичні одиниці, розроблений граф понять навчального матеріалу та перевірена логіка їх розміщення у прийнятій послідовності; сформована та обрахована матриця взаємозв'язків між дидактичними одиницями, побудована структурно–сміслова модель навчального матеріалу теми.

Отже, наступним етапом роботи буде розроблення методичного апарату навчального посібника з обраної теми.

2 Розробка елементів методичного апарату

2.1 Вимоги до розробки навчального посібника

Навчально – методичне та інформаційне забезпечення підготовки фахівців повинно здійснюватися, виходячи із сучасних можливостей та потреб в навчально–методичній літературі для відповідних навчальних дисциплін [10].

У період реформування системи освіти відповідно до сучасних світових вимог навчально – методичне забезпечення навчального процесу набуває особливо важливого значення за рахунок скорочення кількості аудиторних годин і збільшення обсягу самостійної роботи учнів. Для ефективної самостійної роботи учень повинен мати достатню кількість різного виду навчальних видань. Цільове призначення навчальних видань – забезпечення процесу навчання, сприяння засвоєнню знань в умовах зростання вимог до підготовки й перепідготовки фахівців. Одними із базових критеріїв оцінювання якісних навчальних видань є: науковість, систематичність, доступність, ясність викладання та стислість. Існує декілька видів навчальних видань, а саме: підручник, посібник, навчальний посібник, навчально–методичний посібник [11].

Підручник – навчальне видання, що містить систематизоване викладення навчальної дисципліни, відповідає програмі дисципліни та офіційно затверджене як такий вид видання [12].

Посібник – видання, призначене на допомогу в практичній діяльності чи в оволодінні навчальною дисципліною. Посібник може охоплювати матеріал не усієї дисципліни, а лише одного або декількох розділів навчальної програми. В залежності від набору компонентів посібники розрізняють за організаційною формою та призначенням: навчальний посібник, навчально–методичний посібник, наочний посібник [13].

Навчальний посібник – навчальне видання, що доповнює або частково (повністю) замінює підручник у викладі матеріалу з певної навчальної дисципліни та офіційно затверджене як такий вид видання [14].

Навчальний посібник, зазвичай, використовують як доповнення до підручника. Посібник може охоплювати матеріал не усієї дисципліни, а лише одного або декількох розділів навчальної програми. Оскільки посібник на відміну від підручника створюється оперативніше, то у нього можуть бути включені дискусійні питання, що демонструють різні точки зору щодо рішення тієї чи іншої проблеми [15].

Порядок розроблення навчального видання, структура, зміст тощо, залежать від навчальної дисципліни, мети, завданнями виховання та навчання.

Під час розроблення навчальних видань необхідно:

- визначити місце та роль навчальної дисципліни з урахуванням програми навчання, плану навчання та часу, який відводиться на вивчення дисципліни;
- проаналізувати обсяг знань, умінь та навичок, які були отримані при вивченні дисциплін, що передують даній;
- встановити обсяг знань, які повинні отримати та засвоїти учні під час вивчення дисципліни;
- варто уникати дублювання навчального матеріалу в посібниках схожої тематики;
- навчально – методичні видання мають містити високий науково–методичний рівень [16].

При написанні навчальних посібників слід дотримуватися структури та вимог, рекомендованих наказом Міністерства освіти і науки України [6]. Згідно з цими рекомендаціями, структура навчальних посібників має складатися з таких компонентів:

- зміст;
- вступ чи передмова;
- основний текст;

- питання, тести для самоконтролю;
- обов'язкові та додаткові задачі, приклади;
- довідково-інформаційні дані для розв'язання задач: таблиці, схеми тощо;
- покажчики для орієнтації в матеріалах книги [16].

При цьому слід враховувати, що навчальний посібник має вирізнятися високим науково-методичним рівнем, містити необхідний довідковий апарат, бути написаний в доступній формі, повинні прослідковуватися тісні міжпредметні зв'язки. Розрізняють такі елементи навчальних посібників: змістовий, цільовий, аналітико-результативний, організаційно-діяльнісний. Цільовий елемент вказує на конкретне призначення посібника. Змістовий елемент орієнтований на подання теоретичної інформації, даних та фактів, що сприяють формуванню нових знань. Аналітико-результативний елемент посібника допомагає учням оцінювати ситуації, робити висновки та узагальнення. Організаційно-діяльнісний – орієнтований на організацію практичної діяльності учнів, містить практичні завдання, інструкції тощо [17].

Теорія модульного навчання базується на специфічних принципах, тісно пов'язаних із загально дидактичними. Вони виступають визначальною ідеєю, основним правилом діяльності і поведінки відповідно до визначених наукою закономірностей. Загальний напрям модульного навчання, його мету, зміст і методику організації визначають такі принципи: модульності, виділення зі змісту окремих елементів, динамічності, дієвості й оперативності знань і їх системи, гнучкості, усвідомленої перспективи, різнобічності консультування, паритетності. Принципи модульності визначає підхід до навчання, відображений у змісті, організаційних формах і методах. Відповідно до цього принципу навчання будується за окремими функціональними вузлами — модулями, призначеними для досягнення конкретних дидактичних цілей [17].

Ураховуючи ці підходи, автори [17] формулюють такі педагогічні правила для реалізації принципу модульності:

- навчальний матеріал слід конструювати таким чином, щоб він повною мірою забезпечував досягнення кожним учнем поставлених перед ним дидактичних цілей;
- матеріал має бути представлений завершеним блоком, щоб забезпечувати можливість конструювання єдиного змісту навчання із окремих модулів, що відповідає комплексній дидактичній меті;
- відповідно до навчального матеріалу слід інтегрувати різні види і форми навчання, підпорядковані досягненню визначеної мети.

Побудова посібника включає розподіл навчального матеріалу на логічно завершені блоки або модулі. Цей метод структуризації інформації полегшує вивчення та засвоєння навчального матеріалу. Один із ключових принципів, яких треба дотримуватися під час створення посібника є «від простого до складного». Тобто спочатку подається матеріал легкий для засвоєння і поступово ускладнюється.

При створенні навчального посібника «Мікростилі жіночого одягу XXI століття» для учнів закладів професійної освіти, які ми спиралися на робочу навчальну програму Професія: 7436 Швачка 2 розряду, 7433 Кравець 2, 3, 4 розряди Професійна кваліфікація: 7433 Кравець 4 – розряд. Через мінливість моди, постійне виникнення нових мікростилів, на уроках з конструювання одягу учні розглядають лише основні стилі та загальновідомі мікростилі, що давно існують. Тому, для ознайомлення учнів із новітніми мікростиллями створений посібник, у якому представили узагальнений навчальний матеріал теми.

Отже, аналіз літературних джерел дозволив виявити вимоги до створення навчального посібника: достатній науково-методичний рівень, чіткість структури посібника, актуальність навчального матеріалу, що побудований за принципами об'єктивності, логічної послідовності та принципі модульності, наявність основних складників видання. Наступним етапом роботи є проєктування пояснювального і додаткового тексту посібника.

2.2 Проектування пояснювального та додаткового тексту

Проектування тексту один із найважливіших етапів створення посібника. Від якості написаного навчального матеріалу, його структурованості та зрозумілості залежать ефективність навчання учнів та відсоток засвоєної інформації. Окрім основного тексту, для максимального розкриття теми, розробляють додатковий та пояснювальний текст [5].

Основний текст навчального посібника – дидактично та методично оброблений і систематизований автором навчальний матеріал. В основній частині навчального посібника викладаються теоретичні положення певної навчальної дисципліни. Наводяться аргументи для підтвердження основних положень, дається наукове роз'яснення досліджуваним явищам, розкриваються взаємозв'язки та закономірності [18].

Викладання матеріалу в навчальному виданні має відрізнятися об'єктивністю, науковістю та чіткою логічною послідовністю. Композиція видання, терміни, прийоми введення до тексту нових понять, використання засобів наочності мають бути направлені на те, щоб передати учневі певну інформацію, навчити його самостійно користуватися виданням, зацікавити його, викликати інтерес до дисципліни, що вивчається [49].

Доступність змісту навчальної літератури забезпечується за рахунок трьох чинників [24]:

- використання досконалої літературної мови;
- якість ілюстративного матеріалу;
- систематизований виклад інформації.

Текстовий компонент навчального матеріалу містить основний, додатковий та пояснювальний текст. За змістом основний текст може бути вступним, інформаційним або заключним. Вступний текст готує читача до сприйняття інформації; інформаційний – складає головний зміст матеріалу, а заключний або підсумковий – узагальнює ключові моменти.

За іншою класифікацією, в основу якої покладений критерій «характер тексту», основний текст може бути описом, оповіданням, поясненням, текстом проблемного характеру або текстом-узагальненням. Додатковий текст представлений документами, науково-популярними або художніми текстами, що допомагають краще зрозуміти та проілюструвати основну інформацію. Пояснювальний текст відіграє роль уточнення та доповнення основного матеріалу: це можуть бути посторінкові словники, пояснення у дужках, підписи до ілюстрацій чи дані про авторів та документи, які використовуються у виданні [5].

Загальні вимоги до основного тексту:

- зміст посібника має відповідати програмі вибраної дисципліни або її частини; навчальну мету розділу або підрозділу варто подавати на початку; у кінці кожного розділу розміщують висновок; навчальні посібники мають містити систему діагностики засвоєння навчального матеріалу (тести, завдання, що передбачають розв'язання проблемних ситуацій, контрольні питання, приклади розв'язання типових задач, перелік задач для самостійного розв'язання тощо);

- посібники мають містити контрольний модуль для діагностики засвоєння навчального матеріалу. Наприклад, контрольні питання, тести, кросворди, перелік завдань для самостійного виконання [20].

Пояснювальний тест – це вид тексту, який використовують для пояснення певної інформації та виконує декілька важливих функцій:

- допомагає зрозуміти складний матеріал спрощуючи його;
- містить приклади, що роблять матеріал простішим для сприйняття;
- пояснювальний текст допомагає зв'язати новий матеріал із вивченим, що забезпечує логічний зв'язок між ними та допомагає закріпити нові знання.

Приклад подання пояснювального тексту у навчальному посібнику «Мікростилі жіночого одягу XXI століття» наведено на рисунках 2.1 – 2.3.

Мода— це явище, що відображає тимчасові тренди і тенденції в одязі, аксесуарах, зачісках та інших елементах зовнішнього вигляду, які стають популярними в певний період часу.

Рисунок 2.1 – Приклад пояснювального тексту в навчальному посібнику «Мікростилі жіночого одягу ХХІ століття» (визначення)

- Свобода вибору — можливість поєднувати класичні та більш неформальні елементи одягу.
- Палітра кольорів — нейтральні та приглушені відтінки (сірий, бежевий, темно-синій), але допускаються яскраві акценти.

Рисунок 2.2 – Приклад пояснювального тексту в навчальному посібнику «Мікростилі жіночого одягу ХХІ століття» (наведення прикладів)

Рисунок 2.3 – Приклади образів у англійському стилі

Рисунок 2.3 – Приклад пояснювального тексту в навчальному посібнику «Мікростилі жіночого одягу ХХІ століття» (підписи до ілюстрацій)

Словник – довідкове видання упорядкованого переліку мовних одиниць (слова, словосполучення, фрази, терміни, поняття, знаки, імена тощо), доповнених відповідними довідковими даними [22]. У навчальному посібнику словник є обов'язковим структурним елементом, адже його наявність робить

процес вивчення нового матеріалу легшим, виділення та роз'яснення ключових понять підвищують рівень засвоєння знань.

У посібнику на тему «Мікростилі жіночого одягу XXI століття» словник вміщає низку понять («Стиль», «Підстиль», «Мікростиль», «Мода», «Образ» тощо.

Фрагмент словника у навчальному посібнику на тему «Мікростилі жіночого одягу XXI століття» наведено на рисунку 2.2.

Словник

Акцент — деталь або елемент образу, що привертає увагу та підкреслює певну частину стилю чи ідеї.

Автентичний — справжній, такий, що відповідає оригінальним традиціям, культурним чи історичним особливостям.

Аналіз — процес оцінки модного напрямку, стилю чи образу з метою зрозуміти його ідеї, зміст або відповідність потребам.

Вишуканість — естетична якість стилю, яка підкреслює його елегантність, витонченість і гармонійність.

Гармонія — баланс кольорів, текстур і форм у модному образі.

Дрес-код — встановлені правила одягу, які відповідають певній події, місцю чи соціальному контексту.

Екстравагантний — яскравий, незвичний стиль або образ, який виходить за межі звичних стандартів і привертає увагу своєю оригінальністю чи сміливістю.

Ікона — людина або об'єкт, який є символом стилю чи модного напрямку, здобувши культовий статус у суспільстві.

Концепція — основна ідея або задум, що лежить в основі створення модного образу чи стилю, який відображає певну ідеологію, культуру чи естетику.

Рисунок 2.2 – Пояснювальний текст навчального посібника «Мікростилі жіночого одягу XXI століття» (словник)

Додатковий текст – це важливий засіб збагачення змісту навчальної книги [23]. У вигляді додатків доцільно подавати різні матеріали, що доповнюють або ілюструють основний текст. Додатки за своїм характером і змістом повинні стосуватися книги в цілому або її окремих частин, а не

дрібних окремих питань. Є декілька видів додаткового тексту: примітки, рубрики типу: «Чи знаєте ви?», ілюстративні приклади, додаткові завдання та позатекстовий.

Додатковий текст є не обов'язковим під час створення посібника, адже не містить основного матеріалу, проте він сприяє підвищенню інтересу до предмета, поглиблює знання з певної теми. У посібнику «Мікростилі жіночого одягу ХХІ століття» ми використовували додатковий текст, створивши рубрику у посібнику «Чи знаєте ви?» (див. рисунок 2.3).

Образ "осної талії" в стилі NEW-LOOK настільки захопив жінок у всьому світі, що багато хто навіть носив корсети, щоб досягти бажаного силуету. Діор називав це поверненням до "жіночності", але його образ мав і політичний підтекст: він повернув жінкам відчуття гламурності, яке війна забрала, і нагадав про радість та свободу, доступні в мирний час.

Така силуетна форма споживала до 20 метрів тканини — розкіш, яка шокувала багатьох і викликала навіть протест у Великій Британії, де жінки називали це марнотратством у важкі часи відновлення.

Рисунок 2.3 – Приклад додаткового тексту у начальному посібнику «Мікростилі жіночого одягу ХХІ століття»

Структура посібника побудована таким чином, що у кожному підпункті висвітлюється інформація про певний мікростиль, отже, про кожен мікростиль розміщено цікавий факт. Завдяки цьому додатковому тексту навчальна інформація не виглядає такою «офіційною».

Отже, проектування пояснювального та додаткового тексту дало чітке розуміння правильного підбору та співвідношення цих видів тексту. Текст у посібнику структуровано, дозовано, фрагменти тексту пов'язані логічними сенсами.

2.3 Розробка елементів методичного апарату

Позатекстовий компонент видання поділяється на ілюстрації, методичний апарат та апарат орієнтування. Функціональність навчального посібника залежить від апарату орієнтування. Апарат орієнтування є важливим компонентом навчального посібника, який сприяє ефективному опануванню, сприйняттю та засвоєнню матеріалу. Завдяки цьому елементу інформація подається у структурованій формі, що дозволяє швидко і зручно знаходити потрібні відомості. До його складу входять зміст, передмова, умовні позначення та бібліографічні дані [5].

Зміст – це перелік заголовків рубрик у книзі. Заголовки змісту повинні точно повторювати заголовки у тексті. Скорочувати заголовки у змісті або давати їх в іншій редакції порівняно із заголовками у тексті не дозволяється [25]. Заголовки змісту повинні точно повторювати заголовки у тексті, без скорочень. Позначення ступенів рубрикації (частина, розділ) пишуться в один рядок з відповідними заголовками і відділяються від них крапкою [14]. Останнє слово кожного заголовка з'єднують крапками з відповідним номером сторінки у правому стовпчику змісту. Всі заголовки у змісті починаються з прописної літери без крапки на кінці [26].

Приклад змісту посібника «Мікростилі жіночого одягу XXI століття» подано на рисунку 2.4.

У навчальному посібнику вступ або передмова відіграють дуже важливу роль, адже це перше з чим зустрічається учень. Передмова готує учня до сприйняття навчальної інформації, формує основу для подальшого вивчення. Вступ допомагає зрозуміти чому вивчення цього предмета є важливим.

Зміст	
Передмова.....	7
Розділ 1 Характеристика основних понять та класифікація стилів одягу.....	8
1.1 Поняття про стиль та моду.....	9
1.2 Поняття про стиль одягу.....	9
1.3 Основні стилі одягу.....	9
1.4 Поняття про підстилі одягу.....	9
1.5 Поняття про мікростилі одягу.....	10
1.6 Класифікація стилів одягу.....	10
Розділ 2 Опис стилів, підстилів та мікростилів жіночого одягу XXI століття.....	12
2.1.1 Класичний стиль одягу.....	12
2.1.2 Діловий мікростиль одягу.....	14
2.1.3 Англійський мікростиль одягу.....	16
2.1.4 Мікростиль одягу дербі.....	18
2.1.5 Мікростиль Smart casual (елегантний повсякденний) одяг.....	20
2.2 Романтичний стиль одягу.....	22
2.2.1 Піжамний мікростиль одягу.....	24
2.2.2 Еротичний мікростиль одягу.....	25
2.2.3 Мікростиль одягу вамп.....	27
2.2.4 Мікростиль одягу Шанель.....	29
2.2.5 Мікростиль одягу Голівудський гламур.....	32

Рисунок 2.4. – Зміст навчального посібника «Мікростилі жіночого одягу XXI століття»(фрагмент)

Отож, у вступі мають бути такі елементи:

- загальне уявлення про тему посібника;
- сформована мета;
- опис структури;
- мотивація до навчання.

Основними вимогам до вступу (передмови) навчальної книги є: характеризувати роль і значення дисципліни (виду занять) у підготовці фахівця, окреслити місце певного курсу (його частин) серед інших дисциплін, містити формулювання основних завдань, що стоять перед учнем при вивченні дисципліни [25].

Якісно написаний вступ виконує функцію «містка» між відомим та невідомим, зацікавлює учня, дає особисту мотивацію кожному учню. Фрагмент передмови навчального посібника «Мікростилі жіночого одягу ХХІ століття» подано на рисунку 2.5.

ПЕРЕДМОВА

Готові поринути у світ моди та стилю? Якщо так, то цей посібник точно стане вам у нагоді.

Цей посібник присвячений мікростилам жіночого одягу ХХІ століття — унікальним і самобутнім напрямкам, які виражають індивідуальні модні рішення, поєднуючи традиції з сучасними тенденціями.

Мікростилі — це не просто відгалуження від загальноприйнятих стилів, а можливість створення власних, часто еkleктичних образів, що підкреслюють індивідуальність кожної жінки. Вони виникають на стику культур, епох та модних рухів, створюючи нові форми та комбінації, які не лише прикрашають, але й передають особливу естетику та настрій.

Рисунок 2.5 – Передмова навчального посібника «Мікростилі жіночого одягу ХХІ століття»

Показчики є обов'язковим структурним елементом підручників і навчальних посібників [25].

Показчики допомагають учневі знаходити необхідну інформацію не витрачаючи на це багато часу. Вони грають роль орієнтиру, гарантують зручність і ефективність роботи із великим обсягом матеріалу.

У навчальному посібнику використані умовні позначення. Приклад умовних позначень посібника «Мікростилі жіночого одягу ХХІ століття» зображено на рисунку 2.6.

УМОВНІ ПОЗНАЧЕННЯ

	<p>Визначення поняття</p>
	<p>Цікаві факти</p>
	<p>Контрольний модуль</p>

3

Рисунок 2.6 – Приклад умовних позначень навчального посібника «Мікростилі жіночого одягу ХХІ століття»

Одним з найважливіших завдань при створенні посібника є визначення мети. Виходячи з мети, прогнозованих результатів учнів після вивчення предмету, підбирають навчальний матеріал. Ключові слова слугують маркером уваги, показують основні поняття, які учень має зрозуміти та засвоїти. Ключові слова та мету розміщують на початку розділу, перед основним матеріалом. Приклад написання мети та ключових слів до розділу 1 наведено на рисунку 2.7.

РОЗДІЛ 1

Характеристика основних понять та класифікація стилів

Мета: ознайомити з ключовими термінами моди, класифікацією стилів одягу та їх характеристиками, а також розвинути критичне мислення щодо вибору одягу та його впливу на самовираження.

Ключові слова: стиль, мода, тренд, підстиль, мікростиль.

Поняття про стиль та моду

Питання моди завжди цікавить переважну більшість суспільства, особливо молодь та жінок. При підготовці фахівців швейного проф. виробництва: швачок, закрійників, конструкторів, мода та стиль рішень одягу вивчається як окремий навчальний предмет або теми.

Стиль і мода — це два тісно пов'язані між собою явища, які формують не лише зовнішній вигляд, але й відображають культурні, соціальні та історичні аспекти суспільства.

Рисунок 2.7. – Мета та ключові слова розділу I навчального посібника «Мікростилі жіночого одягу ХХІ століття»

Навчальний посібник має містити інформацію про інформаційні джерела, на базі яких сформований зміст видання. Бібліографічний опис – сукупність бібліографічних даних про документ, його складові частини або групи документів, які наведені за певними правилами і необхідні та достатні для загальної характеристики й ідентифікації документа [27].

У бібліографічному списку підручника (навчального посібника) необхідно подати основну використану та рекомендовану літературу для поглибленого вивчення курсу. Основними елементами бібліографічного опису є прізвище та ініціали автора, назва твору, місце випуску, назва видавництва, рік випуску, кількість сторінок. Бібліографічні посилання необхідно давати на останнє видання зазначеного твору або зібрання творів. Список літературних

джерел починається з нової сторінки. Список літературних джерел повинен відповідати вимогам ДСТУ ГОСТ 7.1:2006, забезпечувати можливість однозначної ідентифікації кожного видання. Опис кожного джерела в списку має викладатись мовою видання [25]. Приклад бібліографічного опису навчального посібника «Мікростилі жіночого одягу ХХІ століття» подано на рисунках 2.8, 2.9.

Література

1. Історія моди. Ілюстрована енциклопедія з давнини до наших днів. — Віват, 2013. — 256 с.
2. Етика та естетика / ред. В. Л. Петрушенко. — Львів: Новий світ-2000, 2020. — 304 с.
3. Чупріна Н. В. Система моди ХХ – початку ХХІ століття: проектні практики та чинники функціонування. — Київ: КНУТД, 2019. — 476 с.
4. Ткаченко Л. П. Мода як естетичний феномен: автореф. дис. канд. філос. наук. — Київ: Інститут філософії ім. Г. С. Сковороди НАН України, 1999. — 17 с.
5. Мельник М. Т. Мода в контексті художніх практик ХХ століття: автореф. дис. канд. мистецтвознав. — Київ: Київський національний університет культури і мистецтв, 2008. — 19 с.

Рисунок 2.8. – Оформлення бібліографічного опису навчального посібника «Мікростилі жіночого одягу ХХІ століття» (фрагмент друкованих видань).

10. Fashionista Blog. Стилі одягу та модні епохи [Електронний ресурс] / Fashionista Blog. – Режим доступу: <https://fashionista.ua/blog/stili-odyagu-ta-modni-epokhi-c10.html> (дата звернення: 10.11.2024).
11. StyleTime Blog. 30 головних стилів одягу: повний огляд [Електронний ресурс] / StyleTime Blog. – Режим доступу: <https://styletime.kiev.ua/30> (дата звернення: 10.11.2024).
12. Streetwear Blog. Вулична мода: суть та розвиток [Електронний ресурс] / Streetwear Blog. – Режим доступу: <https://streetwear.com.ua/article/vulicna-moda-v-comu-sut-583> (дата звернення: 10.11.2024).

Рисунок 2.9. – Оформлення бібліографічного опису навчального посібника «Мікростилі жіночого одягу ХХІ століття» (фрагмент електронних ресурсів)

Список використаних джерел наводять у кінці видання. Як правило, він може складатись із таких частин: інформаційні видання (бібліографічні та реферативні покажчики); періодичні та продовжувані видання (наукові праці й щорічники, суспільно-політичні, літературно-художні журнали, альманахи, газети); збірники, багатотомні видання. Крім того у списку використаних джерел інформації можна вказувати назви каталогів та картотек бібліотек, органів науково-технічної інформації, інших закладів та приватних осіб, якщо їх не було наведено в передмові [29].

Отже, апарат орієнтування допомагає читачеві швидко знайти потрібну інформацію та зорієнтуватися в матеріалі. Для кращого сприйняття інформації застосовуються виділення шрифтом, наприклад курсив або жирний шрифт. До апарату орієнтування також належать колонтитули, шмуцтитули й довідкові матеріали, які структурують інформацію та забезпечують легке її опрацювання [5].

Методичний апарат включає питання, завдання та схеми для розвитку навичок і перевірки знань. Питання та завдання можуть бути відтворюючими для перевірки засвоєного матеріалу, перетворюючими для застосування знань у нових ситуаціях, творчо-образними для розвитку уяви та проблемними для розв'язання складних завдань. Крім цього, методичний апарат містить текстові таблиці, що допомагають систематизувати інформацію, а також опорні схеми, плани-схеми й алгоритми, які дають чіткі орієнтири для роботи з текстом. Для самоконтролю часто використовуються тести, що дозволяють перевірити рівень засвоєння матеріалу [5].

Якщо контрольний блок побудований вірно, він сприяє своєчасному виявленню прогалин у знаннях та вміннях учнів. Контрольний має мати різні види завдань для того аби учень міг проявити креативність, вміння використовувати знання у реальному житті. Питання відкритого типу, тести, кросворди, інтерактивні завдання, проблемні запитання, практичні завдання зроблять контрольний блок не лише ефективним, а й цікавим для учня.

Система запитань і завдань, може класифікуватися за різними ознаками:

– місце розташування: запитання і завдання, що передують тексту параграфа, містяться у середині тексту або наприкінці;

– мета використання: актуалізація знань, мотивація навчальної діяльності, перевірка засвоєння знань, рефлексія, підведення підсумків тощо;

– характер прогнозованої діяльності: репродуктивні (на повторення), пошукові і творчі [26].

Під час вирішення контрольних завдань рекомендується використовувати ІКТ, аудіовізуальні засоби навчання та активно користуватися нормативною та довідковою літературою. Це допомагає учням використовувати різні джерела інформації та розвивати навички самостійного дослідження [11]. Контрольні завдання для самоконтролю засвоєння навчального матеріалу розділу I навчального посібника «Мікростилі жіночого одягу XXI століття» наведено на рисунку 2.9.

1. Що таке стиль і мода, і в чому полягає різниця між ними?
2. Що таке підстилі одягу? Наведіть приклади підстилів для будь-якого основного стилю.
3. Як ви розумієте термін "мікростиль одягу"? Яку роль відіграють мікростилі у створенні образу?
4. Які функції виконують підстилі та мікростилі у формуванні індивідуального стилю?
5. Чому важливо знати класифікацію стилів одягу? Як це знання може бути корисним у професійній діяльності?

Рисунок 2.9 – Контрольні завдання для самоконтролю засвоєння навчального матеріалу розділу 1

У процесі самостійної роботи, питання та завдання (для самоперевірки та контролю засвоєння знань), дозволяють учневі більш ефективно опрацювати навчальний матеріал. Питання та завдання для самоперевірки розміщуються наприкінці глави, параграфа, модуля тощо. Вони сприяють формуванню практичних прийомів і навичок логічного мислення.

Отже, методично вірно поставлені питання та завдання є запорукою того, що процес засвоєння знань під час самостійної роботи з книгою підготує учня до їх практичного застосування [22]. Приклад запитань у контрольному модулі навчального посібника «Мікростилі жіночого одягу ХХІ століття» подано на рисунку 2.10.

Контрольний модуль

Питання та завдання

Дайте відповідь на питання:

1. Яка різниця між поняттями «стиль» та «мікростиль»?
2. Скільки є основних стилів, назвіть їх.
3. Назвіть головні ознаки основних стилів.
4. Використання вишивки, аплікацій, орнаментів і народних візерунків, притаманні якому стилю?
5. Суворі елегантність, лаконічність, стриманість у кольоровій палітрі, висока якість матеріалів, універсальність, притаманні якому стилю?

Рисунок 2.10. – Перелік питань контрольного модуля навчального посібника «Мікростилі жіночого одягу ХХІ століття» (фрагмент)

Зміст тестових завдань для контролю засвоєння знань з теми або дисципліни визначається перш за все навчальною програмою, яка складається відповідно до державного освітнього стандарту. Педагог має визначити найбільш важливі, базові поняття, для перевірки розуміння яких і складаються тестові завдання [31].

Використання тестів у контрольному блоці забезпечує такі переваги:

- тести, з чітко визначеними вірними відповідями, дозволяють мінімізувати суб'єктивність у перевірці засвоєних знань;
- виконання тестів зазвичай займає меншу кількість часу, ніж аналіз відповідей на відкриті питання;
- можливість охопити більшу кількість навчального матеріалу;
- результати тестів дозволяють швидко знайти прогалини у знаннях учнів;

– можливість адаптувати тести під різні типи мислення (від простого вибору до завдань на логіку) [26].

Тестові завдання – це інструмент оцінювання знань, умінь і навичок, який широко застосовується в освітньому процесі завдяки своїй ефективності та універсальності [31].

Основні види тестових завдань можна розділити на закриті, відкриті та комбіновані. Закриті завдання передбачають вибір правильної відповіді з декількох запропонованих варіантів. Вони дозволяють швидко оцінити рівень знань та є зручними для автоматизованої перевірки. Відкриті завдання вимагають самостійного формулювання відповіді учнем). Вони забезпечують глибший аналіз мислення, але є більш трудомісткими у перевірці. Комбіновані тестові завдання поєднують елементи закритих і відкритих завдань. Цей тип тестів сприяє різнобічному оцінюванню, дозволяючи враховувати не тільки базові знання, але й аналітичні та творчі здібності учня. Використання різних видів тестових завдань дозволяє підвищити об'єктивність та повноту оцінювання, забезпечуючи диференційований підхід до оцінки навчальних досягнень [30].

Тестові завдання можна комбінувати з відкритими питаннями, особливо для перевірки вищих рівнів мислення (аналіз, синтез, оцінка). Це забезпечує повноту оцінювання знань і навичок.

Приклад запитань у контрольному модулі навчального посібника «Мікростилі жіночого одягу ХХІ століття» подано на рисунку 2.1.1.

Одним із ефективних засобів розвитку інтересу до навчального предмета поряд з іншими методами та прийомами, які використовуються на уроках, є дидактична гра. Ще К. Д. Ушинський радив включати елементи цікавості, ігрові моменти у серйозну навчальну працю учнів, для того щоб процес пізнання був продуктивнішим [32].

Тестові завдання

Вкажіть одну правильну відповідь:

1. Що таке мікростиль?

1. Основний напрям моди, який визначає сучасні тренди.
2. Деталізована варіація певного стилю одягу, яка акцентує увагу на конкретних нюансах.
3. Поєднання елементів з різних стилів в одному образі.

2. На основі чого формується мікростиль?

1. Лише під впливом трендів.
2. На основі базового стилю або підстилю.
3. Виключно за рахунок аксесуарів.

3. Які характеристики визначають мікростиль?

1. Використання лише натуральних матеріалів.
2. Акцент на деталях крою, аксесуарах, специфічних матеріалах чи кольорах.
3. Чітка прив'язка до певної субкультури.

Рисунок 2.11. – Фрагмент контрольного модуля навчального посібника
«Мікростилі жіночого одягу XXI століття» (тести)

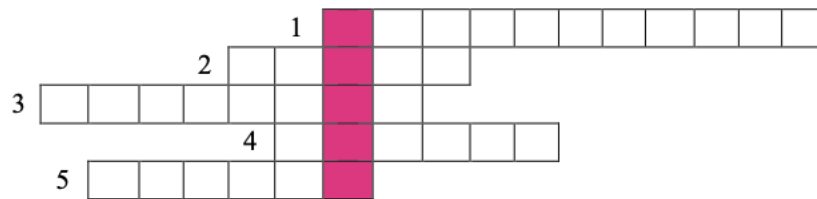
У контрольному блоці, окрім запитань завдань чи тестів доречно розміщувати кросворди. Кросворди стимулюють логічне та аналітичне мислення, адже учням необхідно не лише знати вірну відповідь, але й правильно інтегрувати її в контекст розгадки. Ігрова діяльність робить навчання цікавішим, сприяє більшій залученості учнів. Ігрова форма кросвордів часто виглядає цікавіше, ніж звичайний текст із запитаннями, що робить посібник більш привабливим.

Приклад кросворду у контрольному модулі навчального посібника «Мікростилі жіночого одягу XXI століття» подано на рисунку 2.12.

Розгадай кросворд

Дай відповіді на питання та впиши відповідь у порожні клітинки.

Яке ключове слово отримали?

1. Спортивний стиль одягу, адаптований для повсякденного використання.
2. Тенденція в моді, яка повертає минулі епохи.
3. Стиль, що походить із морської естетики та асоціюється з матроськими смужками.

Рисунок 2.12. – Фрагмент контрольного модуля навчального посібника
«Мікростилі жіночого одягу ХХІ століття» (кросворд)

Водночас, необхідно шукати нові ефективніші шляхи і технології, враховуючи те, що сучасні діти занурені у світ цифрових технологій. Вони не уявляють себе без комп'ютерних ігор та інтернету, який насичений streaming-контентом. Саме це покоління дітей більш розвинене візуальне сприйняття інформації, яка створена за допомогою гаджетів і можливостей мережі інтернет [33]. Тому у контрольному блоці посібника використаний ресурс LearningApps.

LearningApps.org – це онлайн-сервіс, що надає можливість створювати інтерактивні вправи. Платформа слугує конструктором для розробки різноманітних завдань з різних навчальних предметів, які можна використовувати як під час уроків, так і в позаурочний час. Вона підходить як для молодших школярів, так і для старшокласників [34].

Learningapps призначений для розробки, зберігання інтерактивних завдань з різних предметних дисциплін, за допомогою яких учні можуть перевірити і закріпити свої знання в ігровій формі, що сприяє формуванню їх пізнавального інтересу.

На платформі LearningApps є 18 видів завдань: заповнити пропуски, сітка програм, аудіо/відео контент, «Хто хоче стати мільйонером?», пазл, шибениця, слова з літер, гра знайти пару, кросворд, класифікація, хронологічна лінійка, простий порядок, сортування картинок, введення тексту, вікторина (див. рисунок 2.14.).

У контрольному модулі навчального посібника «Мікростилі жіночого одягу XXI століття» ми розмістили 6 завдань створених на платформі LearningApps. Перейти до завдання можна відсканувавши QR-код. Фрагмент контрольних завдань, доступ до яких здійснюється за допомогою QR-кодів подано на рисунку 2.15.

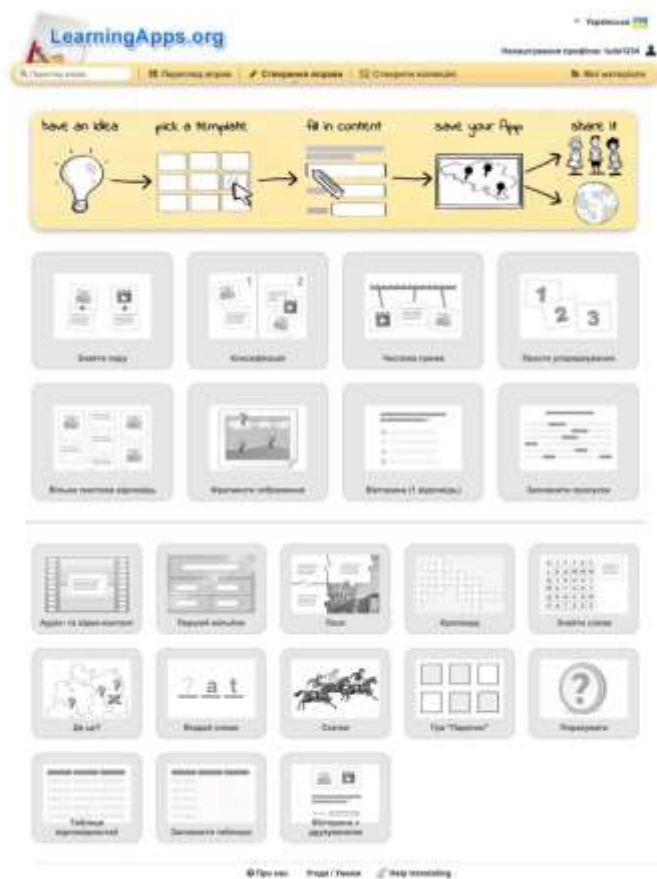

Рисунок 2.14 – Види завдань на платформі LearningApps

Відскануй QR та виконай завдання на платформі learningapps.org

1) Встановіть відповідність між назвою та зображення між стилем чи мікростилем.

2) Встановіть відповідність між назвою та зображення між стилем чи мікростилем.

3) Встановіть відповідність між назвою та зображення між стилем чи мікростилем.

Рисунок 2.15 – Фрагмент контрольних завдань та QR-кодів у контрольному блоці навчального посібника «Мікростилі жіночого одягу XXI століття»

Контрольний блок містить декілька видів завдань. Завдання на встановлення відповідності між назвою та зображенням стилю чи мікростилю подано на рисунках 2.16, 2.17. Завдання у форматі гри «Перегони» зображено на рисунку 2.18.

Рисунок 2.16 – Приклад завдання на встановлення відповідності на освітній платформі LearningApps

Крім цього, контрольний блок навчального посібника містить завдання, суть якого поєднати зображення у одному мікростилі, при цьому зображення підібрані у мікростилах, що мають низку схожих ознак, що ускладнює завдання. Аналіз представленої інформації та виконання такого виду завдання допомагає розвивати логічне мислення учнів та здатність до аналізу (рисунок 2.19).

Рисунок 2.17 – Приклад завдання на встановлення відповідності на освітній платформі LearningApps

Рисунок 2.18 – Приклад завдання у форматі гри на освітній платформі LearningApps

Рисунок 2.19 – Приклад завдання на освітній платформі LearningApps

Ілюстрації у посібнику відіграють дуже важливу роль, доповнюють текстовий матеріал і приносять кращому засвоєнню інформації. Функції, що виконують ілюстрації у посібнику:

- підтримка різних стилів навчання;
- полегшення сприйняття складного матеріалу;
- розвиток креативного мислення;
- закріплення інформації [11].

Ілюстрації можуть бути зображувальними, як-от малюнки, репродукції чи документальні фотографії, та умовно-графічними, наприклад, карти, картосхеми, плани чи креслення. Вони допомагають наочно передати інформацію та полегшити її розуміння.

Вибір виду ілюстрацій залежить від мети, яку ставить перед собою автор. Можна сформулювати такі загальні рекомендації авторам по ілюструванню навчального матеріалу навчальної книги:

- ілюстрації мають використовуватися тільки у тих випадках, коли вони розкривають, пояснюють або доповнюють інформацію, що міститься в книзі. Наявність їх дозволяє авторам передати більш чітко, точно та образно програмні матеріали, що викладаються;

- вигляд ілюстрацій має відповідати ступеню підготовленості учнів. Так, у навчальних посібниках для учнів старших курсів, які можуть вільно читати креслення та складні схеми;
- під час підготовки ілюстрацій слід враховувати можливості відтворення їх типографією та інші фактори;
- ілюстрації у вигляді схем не повинні повторювати матеріалу основного тексту або містити зайву інформацію, що відволікає читача від засвоєння теми;
- однотипні ілюстрації у підручнику мають бути виконані однією технікою;
- при поданні статистичних даних доцільно використовувати графіки та діаграми, які є ефективним засобом передачі інформації; доцільно використовувати кольорові ілюстрації, які не тільки збагачують інформацію, а й акцентують увагу читачів на основних ідеях ілюстрованого матеріалу [11].

Приклад ілюстрації навчального матеріалу розділу II навчального посібника «Мікростилі жіночого одягу XXI століття» подано на рисунку 2.20.

Рисунок 2.20 – Приклад ілюстрації навчального матеріалу 2 розділу навчального посібника «Мікростилі жіночого одягу XXI століття»

Використання колажів із образами одягу у посібниках про стилістику має багато переваг, оскільки вони сприяють глибшому розумінню стилістичних концепцій і додають навчальному процесу інтерактивності та візуальної привабливості. Колажі дозволяють демонструвати різноманітні стилі, комбінації одягу та кольорові рішення, які важко описати лише текстом. Ефект колажу досягається за допомогою накладення одного зображення на інше, створення єдиного ансамблю з кількох елементів або графічного оформлення, яке може включати мозаїку, хаотичні набори чи навіть пазли. Такі композиції також служать чудовим прикладом інтеграції теорії та практики: вони дають змогу наочно пояснювати концепції поєднання кольорів, тканин і стилістичних деталей [32].

Використання колажів у посібниках значно підвищує залучення учнів до процесу навчання, оскільки вони можуть взаємодіяти із зображеннями, аналізувати їх або створювати власні композиції. Це особливо важливо у вивченні моди, де візуальний контекст відіграє ключову роль у засвоєнні інформації. Колажі стають корисним інструментом для аналізу впливу культури, часу й середовища на вибір одягу. Вони можуть включати зображення реальних моделей, ілюстрації, вирізки з модних журналів, історичні елементи або сучасні тенденції, що забезпечує багатовимірний підхід до розгляду теми. Це підвищує не лише естетичний, але й практичний інтерес учнів до матеріалу, стимулюючи їх до подальшого вивчення моди та стилістики [36].

Колажі дозволяють чітко ілюструвати різні мікростилі (пастораль, морський, діловий тощо), показуючи як предмети одягу гармонійно поєднані у рамках одного мікростилю. Розглядаючи зображеннями досконалих образів, учні вчаться оцінювати кольорові поєднання, довершеність образу. При цьому в учнів розвивається «надивленість», яка в майбутньому допоможе швидко та якісно збирати гармонійні поєднання предметів одягу.

Приклад розробленої ілюстрації у техніці колажу для супроводу навчального матеріалу навчального посібника «Мікростилі жіночого одягу XXI століття» подано на рисунку 2.21.

Рисунок 2.21 – Приклад ілюстрації навчального матеріалу 2 розділу навчального посібника «Мікростилі жіночого одягу XXI століття» (колаж)

Схеми в посібниках є важливим елементом візуалізації навчального матеріалу. Вони дозволяють упорядкувати складну інформацію, забезпечуючи її зручне для сприйняття подання, також:

- дають можливість подати складний матеріал у вигляді зрозумілих графічних структур;
- інформація у вигляді схем легша для сприймання та засвоєння;

- схеми дозволяють швидко охопити основні ідеї та взаємозв'язки між елементами. це економить час і підвищує ефективність навчання;
- розвивають аналітичне мислення;
- сучасні технології дозволяють створювати інтерактивні схеми, які учні можуть досліджувати, натискаючи на певні елементи для отримання додаткової інформації;
- схеми ефективні у всіх дисциплінах [26].

Приклад подання навчального матеріалу у схематичній формі розроблений для навчального посібника подано на рисунку 2.22.

Рисунок 2.22 – Приклад подання навчального матеріалу у схематичній формі

Під час викладу навчального матеріалу необхідно враховувати сучасних дітей з їх кліповим мисленням, адаптувати його до рівня їх сприйняття. Радимо використовувати для подачі матеріалу таблиці, що дозволяє систематизувати, упорядковувати інформацію, розвивати логічне й аналітичне мислення [37].

Таблиці дозволяють структурувати великі обсяги інформації, розбиваючи їх на категорії. Складні концепції стають зрозумілішими, коли їх викладено у вигляді логічної схеми, наприклад, у порівняльній таблиці. Використовуючи таблиці, можна виділяти важливі аспекти теми, допомагаючи читачам швидко знаходити потрібну інформацію. Цей тип подання даних задовольняє потреби учнів із візуальним типом сприйняттям

інформації [21] .Приклад подання навчального матеріалу у табличній формі розроблений для навчального посібника подано на рисунку 2.23.

Рисунок 2.23 – Приклад подання навчального матеріалу у табличній формі

Включення таблиць у навчальний посібник покращує його функціональність і сприяє більш ефективному засвоєнню матеріалу. Правильно оформлені таблиці також відповідають сучасним стандартам навчальної літератури [37].

Таким чином, текстовий і позатекстовий компоненти створюють цілісну систему для ефективного сприйняття та засвоєння матеріалу. Вони забезпечують логічну організацію тексту, допомагають учням та учням краще орієнтуватися в інформації й поглиблювати знання завдяки додатковим ресурсам та наочним матеріалам [5].

Отже, в результаті виконаної роботи розроблено апарат орієнтування навчального посібника «Мікростилі жіночого одягу XXI століття», до якого відносять зміст, вступ (передмова), умовні позначення, бібліографічний опис.

Для кращого засвоєння навчального матеріалу посібника розроблені система контрольних питань та завдань, що розміщується після кожного розділу навчальної книги, а також контрольний блок, який містить завдання різного типу (питання, тести, кросворд та завдання на платформі LearningApps).

2.4 Оцінювання якості проєкту навчального посібника

Для оцінювання якості навчального посібника «Мікростилі жіночого одягу XXI століття» було використано анкетування.

Анкета – це заочне опитування, яке передбачає самостійні та письмові відповіді на запропоновані запитання [38]. Це один із основних емпіричних методів збору даних, який використовується в соціології, педагогіці, психології, маркетингових дослідженнях та інших науках. Цей метод полягає в отриманні інформації через заповнення анкети – спеціально створеного переліку запитань, що адресуються респондентам [34].

Особливості анкетування виходять як із специфіки опитування загалом, так і того, що це кількісний метод. Перша відмінність, це кількість опитуваних. Соціолог опитує сотні й тисячі людей і лише потім, узагальнивши одержану інформацію, робить висновки. Друга, достовірність і об'єктивність одержуваної інформації. Це можливе при строгому дотриманні науково-методичних вимог. Інформація одержується на основі суб'єктивних думок. Але після узагальнення із відповідями інших респондентів, отримуємо об'єктивні емпіричні дані. Третя, мета анкетування – отримання узагальненої

інформації, розширення наукового знання, збагачення науки, з'ясування наукової істини [39].

У контексті визначення якості посібника цей метод дозволяє зібрати об'єктивні та суб'єктивні думки користувачів, що дає змогу оцінити, наскільки навчальний матеріал відповідає потребам та очікуванням.

При розробці анкети були враховані вимоги, які висуваються до структури, змісту та питань. Анкета як інструмент збору даних не є простою сумою питань, а має певну структуру, пов'язану з трьома основними фазами соціологічного опитування:

- адаптацією респондентів до опитування (тобто формуванням загальної позитивної установки до опитування);
- досягненням мети дослідження (збором необхідної інформації);
- завершенням опитування (зняттям напруги) [39].

Структура анкети складається з трьох частин: вступної, основної, демографічної. Починається вона зі вступної частини, в якій зазначають, хто та з якою метою проводить опитування, вміщують інструкції щодо її заповнення, вказують на спосіб повернення заповненої анкети. Вступ повинен налаштувати учасників анкетування на довіру та співробітництво. Основна частина формується із запитань, які дають інформацію про певні факти, події, мотиви, думки, оціночні судження респондентів у галузі досліджуваної проблеми. Демографічна частина містить паспортні характеристики опитуваних: вік, ступінь освіти, кваліфікацію тощо [40].

Респондентами для оцінювання якості навчального посібника «Мікростилі жіночого одягу XXI століття» стали викладачі Хмельницького національного університету, які забезпечують підготовку майбутніх педагогів професійного навчання, викладачі Володимир-Волинського педагогічного коледжу ім. А.Ю. Кримського, ДНЗ «Хмельницький та ДНЗ Хмельницький центр ПТО (рисунок 2.24).

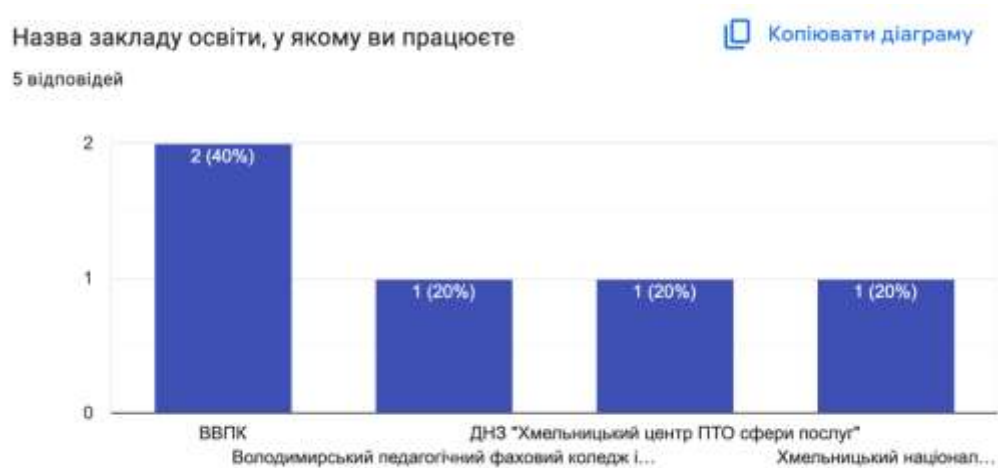

Рисунок 2.24 - Назва закладу освіти в якому працює респондент

Анкета містить вступну частину, у якій зазначено, що опитування проводиться анонімно. Привітання та вступне слово підвищує лояльність респондентів, а анонімність мотивує давати чесні відповіді на питання, що важливо для покращення якості посібника (див. рисунок 2.25).

Анкетування

В І U @ X

Доброго дня, шановні педагоги. Ми створили посібник на тему: «Підстилі жіночого одягу ХІст». Для нас дуже важливо щоб посібник став помічником у навчанні для студентів та педагогів, тож будемо дуже вдячні якщо Ви дасте відповіді на питання у анонімній анкеті щодо оцінювання якості посібника. Результати анкетування будуть використані у узагальненому вигляді для удосконалення нашого навчального посібника. Дякуємо за присвячений час.

Рисунок 2.25 – Вступна частина анкети для оцінювання якості навчального посібника

Аналіз відповідей респондентів представлений нижче.

На питання «Який науковий рівень змісту навчального посібника?» ми отримали відповідь, яка показує, що 3 (60%) – вважають науковий рівень навчального змісту високим, а 2 (40%) – достатнім. (див. рисунок 2.26)

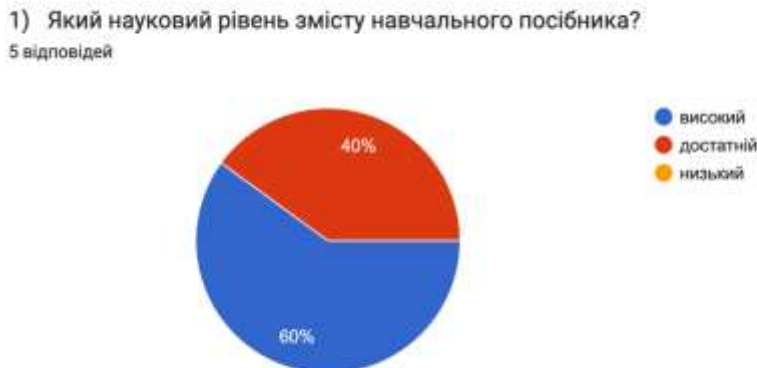

Рисунок 2.26 – Відповідь на питання «Який науковий рівень змісту навчального посібника?»

Відповідь респондентів на питання: «Чи охоплює посібник всі ключові теми, необхідні для засвоєння навчального матеріалу?» була однозначною. 100% опитаних вважають, що посібник повністю охоплює ключові теми. (див. рисунок 2.27)

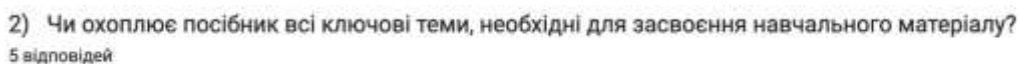

Рисунок 2.27 – Відповідь на питання «Чи охоплює посібник всі ключові теми, необхідні для засвоєння навчального матеріалу?»

Відповідь респондентів на питання: «Наскільки матеріал відповідає сучасним знанням і тенденціям у сфері моди та стилю?» була однозначною.

100% опитаних вважають, що посібник повністю відповідає сучасним знанням і тенденціям. (див. рисунок 2.26)

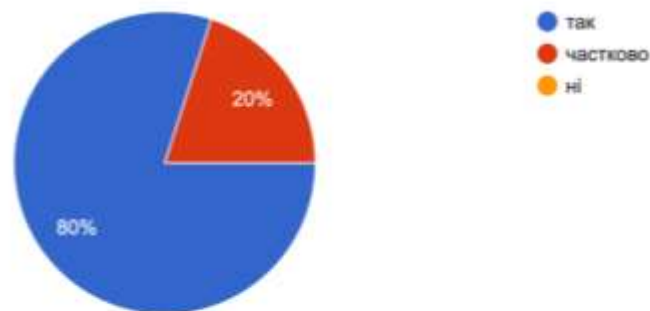
3) Наскільки матеріал відповідає сучасним знанням і тенденціям у сфері моди та стилю?
5 відповідей

Рисунок 2.28– Відповідь на питання «Наскільки матеріал відповідає сучасним знанням і тенденціям у сфері моди та стилю?»

На питання: «Чи логічно структуровано матеріал? Чи зрозуміла

4) Чи логічно структуровано матеріал? Чи зрозуміла послідовність викладу інформації?
5 відповідей

послідовність викладу інформації?» учасники опитування дали таку відповідь: 1 (20%) – частково, 4 (80%) – так. Це означає, що матеріал у посібнику достатньо структурований (див. рисунок 2.27).

Рисунок 2.28 – Відповідь на питання «Чи логічно структуровано матеріал? Чи зрозуміла послідовність викладу інформації?»

Респондентам було задано питання: «Чи містить посібник практичні завдання, приклади, ілюстрації, які сприяють кращому розумінню

теми?» Учасники опитування дали таку відповідь: 1(20%) – частково, 4(80%) – так. (див. рисунок 2.29)

5) Чи містить посібник практичні завдання, приклади, ілюстрації, які сприяють кращому розумінню теми?
5 відповідей

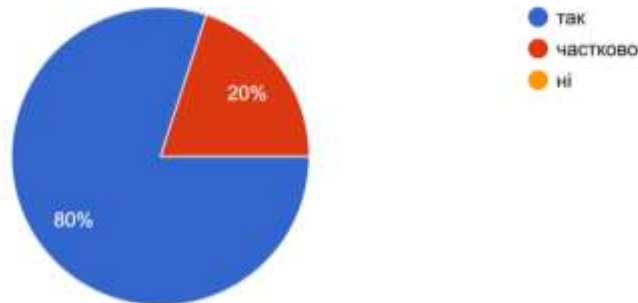

Рисунок 2.29 – Відповідь на питання «Чи логічно структуровано матеріал? Чи зрозуміла послідовність викладу інформації?»

Відповідь респондентів на питання: «Чи зрозуміла мова, якою написано посібник? Чи відповідає рівень складності тексту цільовій аудиторії?» була однозначною. Усі опитувані вважають, що рівень складності тексту відповідає цільовій аудиторії (див. рисунок 2.30).

6) Чи зрозуміла мова, якою написано посібник? Чи відповідає рівень складності тексту цільовій аудиторії?
5 відповідей

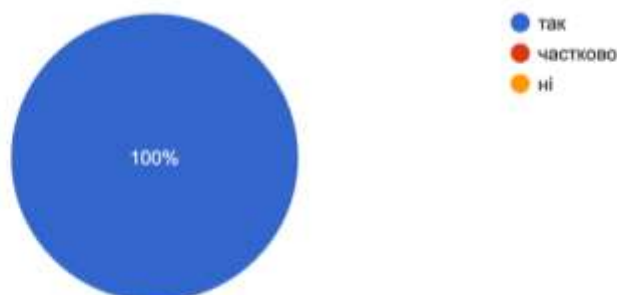

Рисунок 2.30 – Відповідь на питання «Чи зрозуміла мова, якою написано посібник? Чи відповідає рівень складності тексту цільовій аудиторії?»

На питання: «Чи включає посібник елементи, які заохочують активне залучення учнів (тести, кросворди, практичні вправи)?» учасники опитування дали таку відповідь: 1(20%) – частково, 4(80%) – так (див. рисунок 2.31).

7) Чи включає посібник елементи, які заохочують активне залучення учнів (тести, кросворди, практичні вправи)?

5 відповідей

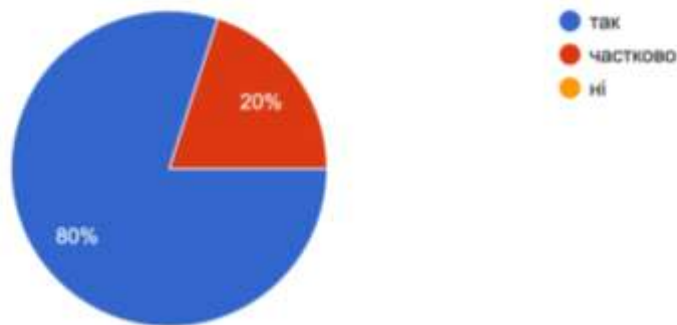

Рисунок 3.31 – Відповідь на питання «Чи включає посібник елементи, які заохочують активне залучення учнів (тести, кросворди, практичні вправи)?»

На питання «Чи є ілюстрації, графіки, фото чи таблиці чіткими, доречними і сприяють засвоєнню матеріалу?» ми отримали відповідь, яка показує, що 3(75%) - вважають науковий рівень навчального змісту високим, а 1(25%) – достатнім (див. рисунок 2.32).

8) Чи є ілюстрації, графіки, фото чи таблиці чіткими, доречними і сприяють засвоєнню матеріалу?

4 відповіді

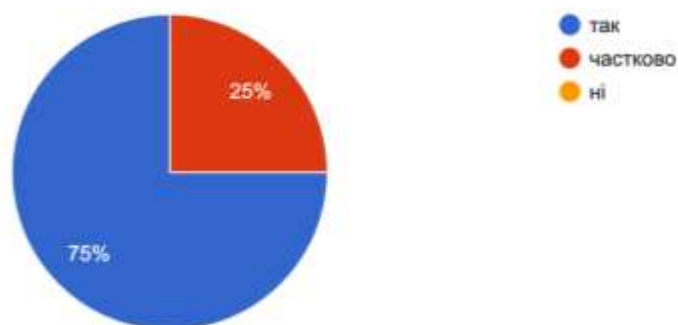

Рисунок 2.32 – Відповідь на питання «Чи є ілюстрації, графіки, фото чи таблиці чіткими, доречними і сприяють засвоєнню матеріалу?»

Відповідь респондентів на питання: «Чи допомагає посібник учням формувати навички, які можуть бути корисними у реальному житті або

професійній діяльності?» була однозначною. 100% опитаних вважають посібник корисним у реальному житті (див. рисунок 2.33).

9) Чи допомагає посібник учням формувати навички, які можуть бути корисними у реальному житті або професійній діяльності?

5 відповідей

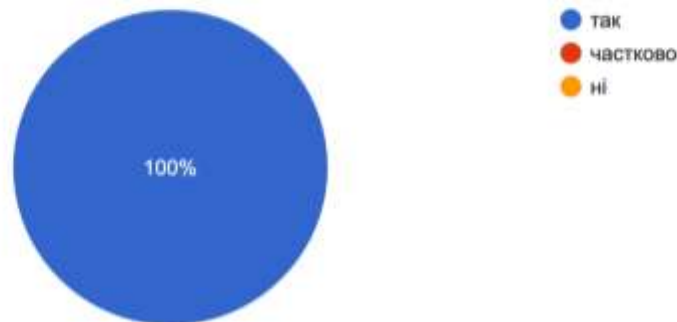

Рисунок 2.33 – Відповідь на питання «Чи допомагає посібник учням формувати навички, які можуть бути корисними у реальному житті або професійній діяльності?»

На питання «Чи узгоджується зміст посібника з навчальною програмою та вимогами стандартів освіти?» ми отримали відповідь, яка показує, що 3(60%) - вважають, так, а 2(40%) – частково.(див. рисунок 2.34).

10) Чи узгоджується зміст посібника з навчальною програмою та вимогами стандартів освіти?

5 відповідей

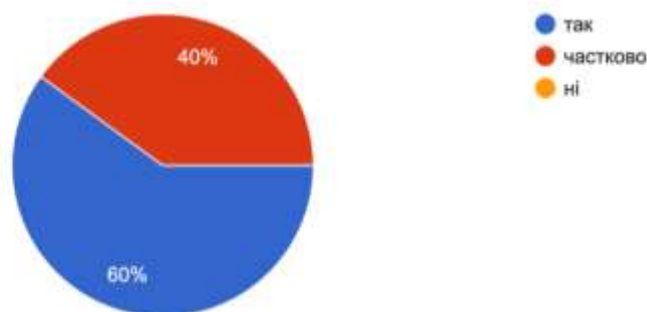

Рисунок 2.34 – Відповідь на питання «Чи допомагає посібник учням формувати навички, які можуть бути корисними у реальному житті або професійній діяльності?»

Крайнім питанням у анкеті було: «Які ваші загальні враження від використання посібника? Що ви б запропонували вдосконалити?». Учасники опитування дали короткі позитивні відповіді (див. рисунок 2.35).

Рисунок 2.35 – Відповідь на питання «Які ваші загальні враження від використання посібника? Що ви б запропонували вдосконалити?»

Отже, посібник отримав позитивну оцінку за всіма ключовими критеріями. Найвищу підтримку отримали його відповідність сучасним тенденціям, повнота охоплення тем та корисність для практичної підготовки. Основні рекомендації для покращення стосуються більшої структурованості матеріалу та розширення практичних завдань і ілюстративного матеріалу.

ВИСНОВКИ

Під час роботи над кваліфікаційною роботою було виконано усі поставлені завдання. Визначені результати навчання з теми «Мікростилі жіночого одягу ХХІ століття», на основі яких була сформована мета вивчення навчального матеріалу: познайомити учнів з основними мікростиллями жіночого одягу ХХІ століття, їх ключовими характеристиками та впливом на сучасну моду, а також розвивати вміння аналізувати та класифікувати різні стильові напрямки. На базі аналізу інформаційних джерел сформовано інформаційне поле, виділено та охарактеризовано 43 дидактичні одиниці навчального матеріалу.

Одним із завдань було побудувати структурно–сміслову модель основного тексту навчального посібника та вибудувати ланцюжок логічного викладу навчального матеріалу. Для цього було створено граф понять. На основі логічних зав'язків між дидактичними одиницями було створено та обраховано матрицю розміром 43*43. Також було побудовано структурно–сміслову модель навчального матеріалу з теми «Мікростилі жіночого одягу ХХІ століття». Обґрунтовано методичний апарат та створено макет навчального посібника «Мікростилі жіночого одягу ХХІ століття».

Для виконання четвертого завдання кваліфікаційної роботи було визначено вимоги до створення навчального посібника, розроблено апарат орієнтування. До апарату орієнтування відносяться зміст, вступ (передмова), умовні позначення, бібліографічний опис та апарат організації засвоєння матеріалу. У контексті апарату організації засвоєння матеріалу розроблено контрольні питання, які розміщуються після кожного розділу та контрольний блок для перевірки якості засвоєння знань. Контрольний блок містить завдання різного типу, а саме: запитання, тести, кросворд та інтерактивні завдання створені на платформі LearningApps.

Здобуті знання під процесу розробки навчального посібника стали важливим кроком для практичного застосування навичок, отриманих під час навчання за освітньою програмою. Вони сприяли вдосконаленню педагогічної компетентності та накопиченню цінного досвіду методичної діяльності, необхідного для ефективної роботи педагога.

Під час проектування навчального посібника були визначені чотири описові елементи, а саме: історія виникнення, загальні ознаки, предмети одягу та споживачі. Така структура опису кожного стилю, підстилю чи мікростилю дозволяє розкрити суть кожного. Спроектований навчальний посібник висвітлює особливості кожного мікростилю, даючи учням можливість подивитись по новому на «світ моди».

Враховуючи новітні підходи до навчання, посібник з теми «Мікростилі жіночого одягу ХХІ століття» містить інтерактивні завдання для самостійної роботи. Завершальним етапом було створення макету навчального посібника, який буде виконувати функцію навчальної книги при вивченні окресленої теми.

Отже, виконання завдань кваліфікаційної роботи щодо розроблення макету навчального посібника дозволили усвідомити значення дидактичних принципів при створенні навчальних засобів. Цей проєкт відкриває нові можливості для подальших досліджень щодо розроблення навчальних видань, присвячених розвитку жіночої моди ХХІ століття.

ПЕРЕЛІК ДЖЕРЕЛ ПОСИЛАНЬ

- 1 Проблеми сучасного підручника : зб. наук. праць / [ред. кол.; голов. ред. — О.М.Топузов]. — К.: Педагогічна думка, 2020. — Вип. 24. — 279 с.
- 2 Смагін І. І. Методичні засади створення і функціонування підручників із суспільствознавчих предметів у загальноосвітній школі України (1920 – 1990 рр.) : дис... д – ра. пед. наук : 13.00.02 «Теорія та методика навчання (історія та суспільствознавчі дисципліни)» / Ігор Іванович Смагін. – К., 2011. – 569 с.
- 3 Фіськович Л., Красильникова Г. Класифікація мікростилів жіночого одягу ХХІ століття в курсі «Історія костюма» для учнів закладів П(ПТ)О // Актуальні проблеми професійної та технологічної освіти: погляд у майбутнє: матер. Всеукр. студ. наук.–практ. конф. (Умань, 10 жовтня 2024 р.). / МОН України, 2024.
- 4 Матеріали наукової студентської конференції секції кафедри технологічної та професійної освіти і декоративного мистецтва. (м. Хмельницький, 24 квітня 2024 р.) / ред. кол.: І. В. Андрощук, І. П. Андрощук [та ін.]. – Хмельницький : ХНУ, 2024. – 33 с. (укр.)
- 5 Врублевська О. В. Проектування результатів навчання на засадах компетентнісного підходу / О. В. Врублевська // Науковий вісник НЛТУ України. - 2013. - Вип. 23.16. – С. 380 – 385.
- 6 Засекіна, Т. М., Засекін, Д. О. (2020). Компетентності та результати навчання як системотвірні елементи освітнього процесу. Український педагогічний журнал, 3, 49-57.
- 7 Формування результатів навчання в науках про навколишнє середовище: тренінг-курс / Ю. В. Рибалко, О.В. Зазимко. – НУБІП, 2017. – Одеса: НУ «ОМА», 2017. – 50 с.

8 Шевчук С.С., Кулішов В.С. Дидактика професійної освіти: практикозорієнтований аспект: навчально-методичний посібник. Біла Церква: БІНПО ДЗВО «УМО» НАПНУ, 2021. 212 с.

9 Проблеми сучасного підручника : зб. наук. праць / [ред. кол.; голов. ред. – О. М. Топузов]. – К. : Педагогічна думка, 2014. – Вип. 14. – 866 с.

10 Каньковський І. Є. Структурно смислова модель як основа формування змістових модулів навчального матеріалу дисципліни / І.Є.Каньковський // Дидактика професійної школи : зб. наук. пр. – Київ–Хмельницький : 2005. – №3. – С. 113–118.

11 Загальні вимоги до змісту та оформлення навчальних посібників та навчально-методичної літератури : методичні рекомендації для викладачів на основі чинних нормативних документів / [уклад. Л. О. Котлова]; – Житомир, 2014. – 56 с.

12 Державна служба України з надзвичайних ситуацій. Нова бібліотека визначення ризиків: інформаційні матеріали [Електронний ресурс]. – Київ, 2016. – Режим доступу: <http://surl.li/uqvuyh> (дата звернення: 23.11.2024).

13 ДСТУ 3017:2015 : Видання. Основні види. Терміни та визначення. – чин. від 2016-01-07. – Київ : Держспоживстандарт України, 2015. – 19 с.

14 Ужгородський національний університет [Електронний ресурс]: інформаційний центр. (2023). «Рейтингова таблиця». – Режим доступу: <https://www.uzhnu.edu.ua/en/infocentre/get/40375> (дата звернення: 22.11.2024).

15 Положення про навчальні видання та видавничу діяльність [Електронний ресурс] // Кременчуцький педагогічний коледж ім. А.С.Макаренка. – Режим доступу: [https://pu.org.ua/Положення%20про%20ВД%20\(скан\).pdf](https://pu.org.ua/Положення%20про%20ВД%20(скан).pdf). – (дата звернення: 23.11.2024).

16 Навчальні видання: структура, зміст, підготовка до друку: методичні рекомендації для викладачів університету. / І. Карташова, Н. Арустамова. – Херсон: ХДУ, 2014. – 36 с.

17 Організація модульного навчання [Електронний ресурс]: навчально-методичний посібник / упоряд. Т. В. Герасимова, О. М. Овчарук. – Кривий Ріг : КДПУ, 2020. – Режим доступу: <http://surl.li/pzprkl> (дата звернення: 23.11.2024).

18 Сосницька Н.Л. Принципи розробки змісту навчальних посібників для підготовки вчителів природничо–математичних дисциплін / Н.Л.Сосницька // Проблеми сучасного підручника : зб. наук. праць / [ред. кол. ; голов. ред. – О.М. Топузов]. – К. : Педагогічна думка, 2016. – Вип. 17. – С. 454–465.

19 Рекомендації щодо структури навчальних видань та вимог до їхнього оформлення [Електронний ресурс]: методичні рекомендації / упоряд. В. П. Ільченко, О. В. Пасько. – Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2021. – 27 с. – Режим доступу: https://osvita.kpi.ua/sites/default/files/downloads/Rekomendacii_struktura_navch_vydannya_2021.pdf. (дата звернення: 08.12.2024).

20 Артёмов І. В. Навчальна книга: організація і методика створення : посібник / І. В. Артёмов, О. М. Ващук ; Закарпатський ДУ. – Ужгород, 2012. – 238 с.

21 Організація видання інформаційно-методичного забезпечення навчального процесу / А.Ф. Косолапов, В.О. Салов, А.К. Горенко, О.Н. Ільченко, О.Н. Нефедова, О.І. Додатко, Т.О. Письменкова, О.В. Журунова ; Нац. гірн. ун-т. – Д. : НГУ, 2014. – 50 с.

22 Навчальні видання: методичні рекомендації та основні вимоги до структури, змісту та оформлення [Електронний ресурс] / Т. І. Павлишин. – Івано-Франківськ: ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника». – Режим доступу: <http://surl.li/qirmqq> (дата звернення: 22.11.2024).

23 ДСТУ 3017:2015 : Видання. Основні види. Терміни та визначення. – чин. від 2016-01-07. – Київ : Держспоживстандарт України, 2015. – 19 с.

24 Організація видання інформаційно-методичного забезпечення навчального процесу / А.Ф. Косолапов, В.О. Салов, А.К. Горенко,

О.Н.Ільченко, О.Н. Нефедова, О.І. Додатко, Т.О. Письменкова, О.В. Журунова ; Нац. гірн. ун-т. – Д. : НГУ, 2014. – 50 с.

25 Вища освіта в Україні – Режим доступу: <https://osvita.ua/vnz/reports/pedagog/13842/> (дата звернення: 22.11.2024).

26 Пометун О. І. Проектування шкільного підручника: вимоги і проблеми / О. І. Пометун, Н. М. Гупан // Проблеми сучасного підручника. – 2014. – Вип. 14. – С. 564-573.

27 Бібліографічний запис. Загальні вимоги та правила складання СОУ 207.02:2017 / Ю. М. Бойко, Л. І. Першина. – Хмельницький : ХНУ, 2017. – 37 с.

28 Дичківська І.М. Інноваційні педагогічні технології: Навч. посіб. для студентів вищих навч. закладів / І.М. Дичківська. – К.: Академвидав, 2004. – 334 с.

29 Складання бібліографічних посібників : інформ.-метод. матеріали / С43 М-во культури України, Нац. парлам. б-ка України ; уклад. О. Гал-ганова ; наук. ред. В. Кононенко. – Київ, 2015. – 80 с.

30 Загальні вимоги до оформлення навчальних посібників та навчально-методичної літератури: методичні рекомендації для викладачів / під заг. ред. М. Полюжина, укл. К. Мовчан. – Ужгород: Видавничий центр ЗакДУ, 2008. – 42с.

31 Поперечна Л. Видове різноманіття навчальних видань / Лідія Поперечна, Анастасія Терещенко // Шк. бібл. – інформ. центр – ШБЩ. Бібл. робота. – 2012. – №2. – С. 39-46.

32 Веснянка – сайт для освітян [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://vesnyanka.in.ua> (дата звернення: 08.12.2024).

33 Проблеми сучасного підручника : зб. наук. праць / [ред. кол.; голов. ред. – О.М.Топузов]. – 2023. – Вип. 30. – 204 с.

34 Проблеми шкільного і вузівського підручника: Збірник. наук. праць. Вип. 1. / Укл.: В.В.Оліфіренко; наук. ред. В.С.Білецького і В.В.Оліфіренка – Донецьк: Український культурологічний центр, 2001. – 115с.

- 35 Learning-Apps. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://vchymo.com/app/application/Learning-Apps>. (дата звернення 08.12.24)
- 36 Створення колажу із зображень [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://naurok.com.ua/urok-stvorennya-kolazhu-iz-zobrazhen-42530.html>. (дата звернення: 04.12.2024.)
- 37 Міністерство освіти і науки України [Електронний ресурс]. Матеріали щодо освітньої діяльності. (2023). – Режим доступу: <https://mon.gov.ua/staticobjects/mon/uploads/public/66d/ffe/c4c/66dffec4c92d2958213439.pdf> (дата звернення: 08.12.2024).
- 38 Переддипломна практика в закладах професійної освіти: програма і методичні рекомендації для студентів спеціальності 015.36 «Професійна освіта (Технологія виробів легкої промисловості)» / уклад.: І.В. Андрощук, Г. В. Красильникова. Хмельницький : ХНУ, 2021. 14 с.
- 39 Шостак І.В. Анкетування: методичні рекомендації щодо організації та проведення соціологічного дослідження. Острог, 2021. 40 с
- 40 Запорізький національний університет. Теорія та методологія [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://moodle.znu.edu.ua/mod/page/view.php?id=491955> (дата звернення: 08.12.2024).